

BULETIN LUNAR

SEPTEMBRIE 2001

ISSN 1224–2098

N O T A

Redactarea a fost finalizată la data de 27 noiembrie 2001.

*Datele statistice au fost furnizate de Institutul Național de Statistică,
Ministerul Finanțelor Publice, Bursa de Valori București, RASDAQ
și Banca Națională a României.*

*Unele dintre aceste date au caracter provizoriu,
urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare.*

*Redactarea finală și tehnoredactarea buletinului
au fost realizate de Direcția Studii și Publicații.*

*Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite
lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.*

*tel.: 01/312.43.75; fax: 01/314.97.52
Str. Lipscani nr. 25, cod 70421, București*

www.bnro.ro

Cuprins

PRINCIPALELE EVOLUȚII ECONOMICE ȘI FINANCIARE ÎN LUNA SEPTEMBRIE 2001	5
I. Economia reală	5
II. Politica monetară și valutară	7
III. Evoluții pe piețele financiare	10
IV. Principalele evoluții monetare	16
V. Balanța de plăți	18
VI. Poziția investițională internațională a României	21
VII. Finanțele publice	22
VIII. Rezultatele sondajului de conjunctură pentru luna octombrie 2001	24
INDEX LEGISLATIV	26
Principalele acte normative cu caracter economic general și din domeniul finanțier-bancar, adoptate în luna septembrie 2001.....	26
Principalele reglementări emise de BNR și publicate în luna septembrie 2001	27
LISTA MATERIALELOR PUBLICATE ÎN BULETINELE LUNARE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	28
SECȚIUNE STATISTICĂ	29

PRINCIPALELE EVOLUȚII ECONOMICE ȘI FINANCIARE ÎN LUNA SEPTEMBRIE 2001

I. ECONOMIA REALĂ

În luna septembrie, principalii indicatori macroeconomici au înregistrat următoarele evoluții comparativ cu luna anterioară: ritmul de creștere a prețurilor s-a încetinit, rata șomajului a scăzut, iar deficitul comercial a consemnat cea mai mică valoare lunară din anul 2001; producția industrială s-a menținut pe o pantă descentantă, iar câștigurile salariale nete s-au redus în termeni reali.

De o amplitudine mai mică decât în luna precedentă, scăderea producției industriale (cu 0,5 procente față de august 2001) s-a datorat dinamicii negative din industria extractivă și cea energetică. Producția acestor două sectoare s-a diminuat cu 4,5 și respectiv 4,6 la sută, cu repercusiuni asupra activităților de prelucrare a țifeiului, cocsificare a cărbunelui și metalurgie. Aceste evoluții, corroborate cu producții mai reduse ale industriei alimentare și prelucrării tutunului, au estompat sporurile importante (de 20,6 la sută până la 58,8 la sută) din ramurile producătoare de mașini și aparate electrice, echipamente, aparate de radio, TV, instrumente medicale și de precizie, mijloace de transport rutier, astfel încât, pe ansamblul industriei prelucrătoare, creșterea lunară a producției a fost de doar 0,4 la sută.

În primele nouă luni ale anului 2001, sporul producției industriale a fost de 8,3 la sută față de aceeași perioadă a anului anterior, în principal datorită majorării producției de bunuri de uz curent și de capital (cu 17,4 la sută și, respectiv, 6,5 la sută), ca urmare a creșterii cererii de consum și a resurselor necesare realizării de investiții. Sondajul trimestrial realizat de INS relevă intenția managerilor întreprinderilor din industrie și construcții de a intensifica eforturile de retehnologizare în anul viitor, ceea ce ar constitui un factor de susținere a producției industriale, atât prin creșterea cererii de bunuri intermediare și de capital, cât și prin îmbunătățirea productivității muncii.

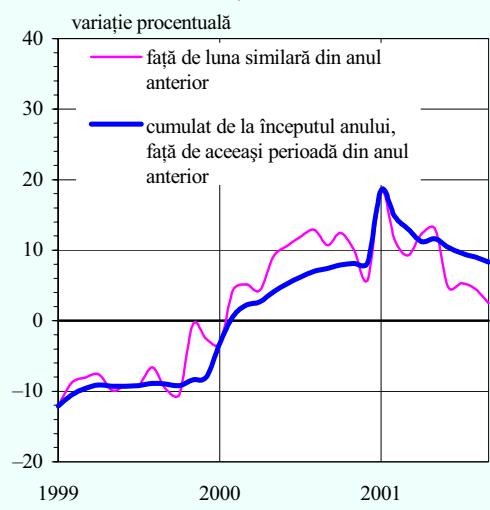
Rata inflației a fost de 1,9 la sută, în scădere cu 0,3 puncte procentuale față de nivelul lunii anterioare. Creșterea prețurilor de consum a fost mai accentuată în cazul mărfurilor nealimentare (2,3 la

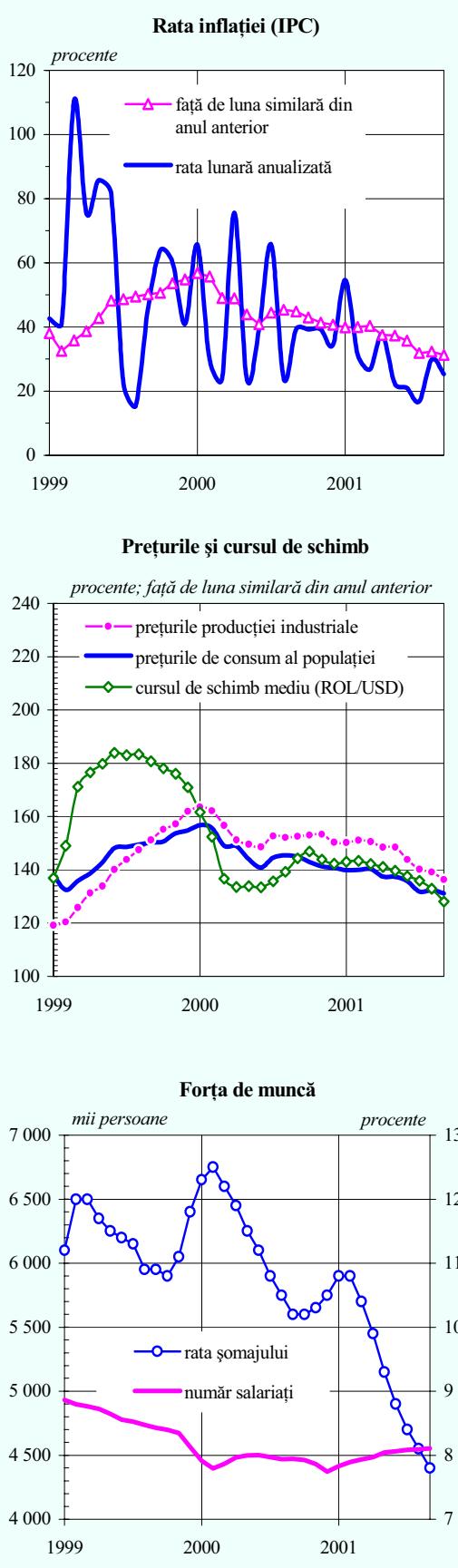
Indicatori macroeconomici

	variație procentuală	sep.'01 / sep.'00	9 luni '01 / 9 luni '00
1. Producția industrială	2,5		8,3
2. Comerțul exterior			
2.1. Export fob	7,9		13,8
2.2. Import fob	5,1		22,6
3. Câștigul salarial lunar mediu net			
3.1. Nominal	37,5		44,5
3.2. Real	4,8		6,2
4. Prețurile de consum al populației	31,2		36,0
5. Prețurile producției industriale	36,5		44,9
6. Cursul de schimb mediu (lei/USD)	28,1		37,8
7. Rata șomajului - sep. 2001			7,8

Indicatori determinați pe baza datelor INS și BNR.

Producția industrială

sută) și al serviciilor (2,5 la sută). Scumpiri peste medie s-au înregistrat la gaze naturale (16,6 la sută), autoturisme și piese de schimb (2,8 la sută) și combustibili (2,4 la sută), produse cu o pondere de peste 10 la sută în totalul cheltuielilor de consum al populației. În schimb, au rămas nemodificate prețurile energiei electrice și termice, produse cu potențial inflaționist prin efectele propagate la nivelul întregii economii. La servicii, se detașează prețurile și tarifele la apă, canal, salubritate, mai mari cu 6,8 la sută față de august 2001. Dacă unele alimente de bază (pâine, cartofi) s-au ieftinit, altele au fost oferite spre vânzare la prețuri mai ridicate (cu 9,8 la sută ouăle, 9,6 la sută uleiul comestibil, 4,4 la sută brânzeturile), ceea ce a condus la o creștere cu 1,4 la sută a prețurilor mărfurilor alimentare.

Prețurile producției industriale pentru piața internă s-au majorat cu 2 la sută, în special ca urmare a evoluției prețurilor produselor manufacture. Astfel, creșteri cu până la 3,3 puncte procentuale peste medie au fost consemnate la confecții și încălțăminte, prelucrarea lemnului (exclusiv mobilă), echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații și mijloace de transport rutier.

Cursul de schimb mediu al pieței valutare a fost în luna septembrie de 30 235,90 lei/USD, comparativ cu 29 808,96 lei/USD în luna precedentă, moneda națională rămânând pe un trend ușor ascendent (plus 0,5 la sută) în termeni reali față de dolarul american. Raportul leu/euro a continuat să fie defavorabil monedei naționale, dar deprecierea reală a acesteia s-a redus la numai 0,7 la sută (de la 3,8 la sută în august). În primele nouă luni ale anului 2001, aprecierea reală a leului a ajuns la 2,6 la sută față de dolarul american și la 1,2 la sută față de euro.

În luna septembrie a continuat absorbția de forță de muncă disponibilă, numărul salariaților crescând față de august îndeosebi în construcții, învățământ, comerț. Sfârșitul lunii analizate a consemnat un plus de 79,9 mii salariați comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, spor care se regăsește în sectorul serviciilor (în special în comerț, tranzacții imobiliare, închirieri, servicii prestate întreprinderilor, sănătate și asistență socială), în timp ce în industrie numărul de salariați s-a redus.

În aceste condiții, rata șomajului înregistrat a fost de 7,8 la sută (cea mai mică valoare după octombrie 1997), în scădere cu 0,2 puncte procentuale față de luna precedentă și cu 2,4 puncte procentuale față de septembrie 2000.

Câștigurile salariale medii nete nu s-au modificat semnificativ în termeni nominali față de luna anterioară, ceea ce a condus la ero-

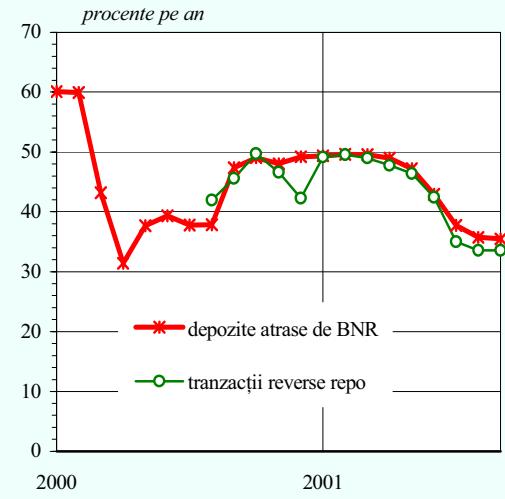
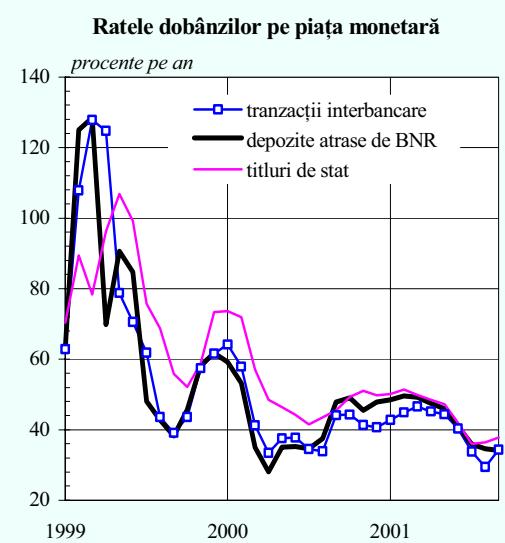
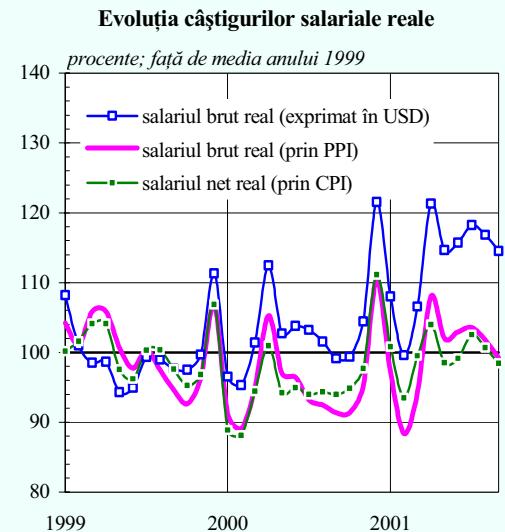
darea puterii de cumpărare a acestora cu 2,2 la sută. La nivelul principalelor sectoare din economie s-au consemnat totuși evoluții divergente. Astfel, cu excepția industriei de extracție a petrolului și gazelor naturale și a celei de prelucrare a țățeiului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, în industrie salariul net real s-a redus. Pe ansamblul economiei, cea mai puternică scădere a veniturilor salariale a avut loc în industria de extracție și prelucrare a cărbunelui și a minereurilor metalifere, ca urmare a acordării de prime, indexări și sume din profit în luna precedentă; o cauză similară (primele acordate în luna august) a stat la baza evoluției negative a câștigurilor salariaților angrenați în activitățile bancare, financiare și de asigurări. De o sporire a puterii de cumpărare au beneficiat salariații din domeniul bugetar și poștă și telecomunicații, datorită indexărilor, precum și cei din comerț, în urma creșterii veniturilor realizate.

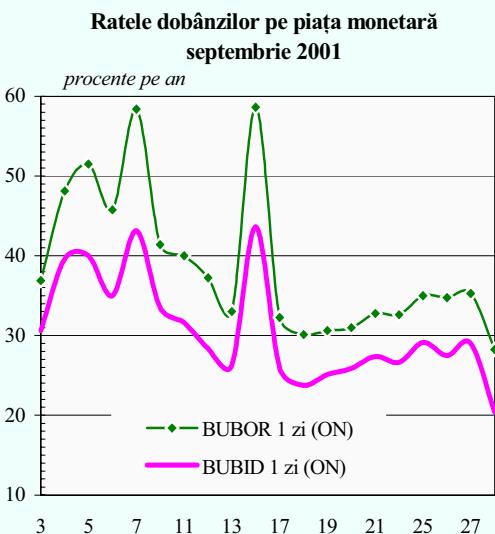
II. POLITICA MONETARĂ ȘI VALUTARĂ

Caracteristici generale ale politicii monetare

În luna septembrie, conducerea politicii monetare s-a menținut pe coordonatele lunii anterioare, ratele maxime ale dobânzii acceptate la operațiunile de sterilizare ale băncii centrale nefiind modificate. Caracteristicile politicii monetare din luna septembrie au influențat însă doar marginal condițiile monetare; în schimb, parametrii pieței monetare au fost într-o măsură mult mai mare afectați de acțiunile precedente ale politicii monetare (inițierea sterilizărilor pe o durată de trei luni), efectul acestora fiind potențat de operațiunile Trezoreriei din această lună. Reactia băncilor la noul context s-a regăsit în dinamica ascendentă a ratei medii a dobânzii aferente tranzacțiilor interbanci, precum și în trendul crescător al ratei dobânzii la titlurile de stat; în consecință, rata medie a dobânzii la operațiunile BNR a devenit prag al randamentelor pieței monetare – pentru prima oară în ultimele 14 luni.

Creșterea consemnată pe ansamblul perioadei de ratele dobânzii pieței interbancare, dar și de volatilitatea acestora, s-a produs pe fondul sporirii sensibilității lor la oscilațiile lichidității – inclusiv la cele de mică anvergură și/sau scurtă durată, datorate (de regulă) factorilor autonomi; astfel, în ultimele luni, în mod atipic, volatilitatea ridicată a ratelor dobânzilor a însoțit-o pe cea a contului curent. Fenomenul a fost catalizat de reducerea surplusului permanent de lichiditate (în care băncile se obișnuiseră să opereze), ca urmare a prelungirii termenelor operațiunilor de sterilizare prin atragerea de depozite pe trei luni (grad scăzut de lichiditate), în contextul menținerii constrângerilor impuse de rigiditatea mecanismului rezervelor minime obligatorii.

În acest context, potențat și de influența Trezoreriei și a numerarului în afara BNR¹, condițiile de lichiditate au devenit în luna septembrie extrem de volatile, fiind totodată complet asimetrice la nivelul celor două chenzine. Prima parte a lunii a fost marcată de persistența unui deficit de lichiditate, soldat cu creșterea și fluctuarea dobânzilor pe piața monetară, în timp ce a doua jumătate a perioadei s-a caracterizat printr-un exces de lichiditate consistent; deoarece în acest interval BNR nu a reușit să sterilizeze integral excedentul de lichiditate, ratele dobânzilor au coborât pe un palier cu 5 până la 10 puncte procentuale sub cel anterior. S-a accentuat înclinația băncilor spre operațiunile de arbitrajare efectuate pe termen scurt, în timp ce atractivitatea plasamentelor la BNR s-a diminuat. Participarea mult redusă a băncilor la licitațiile organizate de BNR s-a datorat în special dobânzilor practicate la operațiunile de atragere de depozite, considerate prea reduse atât din perspectiva anticipațiilor inflaționiste ale operatorilor pieței, cât și a riscului de lichiditate asociat acestui instrument.

Factorul care a exercitat și în această lună o influență semnificativă asupra condițiilor lichidității, dar și a ratelor dobânzilor, a fost strategia de finanțare a deficitului bugetar și de gestionare a datoriei publice. Astfel, interesul băncilor pentru plasamentele în titluri de stat a sporit treptat (înțial mai ales pentru cele cu scadență la trei luni), pe măsura flexibilizării politicii de dobânzi a Ministerului Finanțelor Publice ca răspuns la presiunile exercitate de bănci în sensul sporirii randamentelor. Contextul favorabil a permis Trezoreriei să atragă resurse suplimentare la prima emisiune din lună, care au fost utilizate ulterior pentru răscumpărarea titlurilor scadente deținute de BNR; absorbția astfel efectuată a sprijinit în perioada respectivă controlul lichidității. Ministerul Finanțelor Publice a evitat însă o creștere prea abruptă a costurilor cu datoria publică, preferând (în a doua parte a lunii) să reînnoiască numai parțial titlurile scadente deținute de bănci și clienți. În cazul certificatelor de trezorerie scadente aflate la populație, Trezoreria a redus gama de scadențe oferite, recurgând exclusiv la emisiuni pe termen de șase luni; retinența populației față de plasamentele pe această scadență a obligat Ministerul Finanțelor Publice să răscumpere net (în premieră de la introducerea acestui instrument) certificate în valoare de circa 365 miliarde lei. Injectiile astfel realizate li s-au adăugat cele prilejuite de finanțarea cheltuielilor curente.

¹ Creșterea puternică a acestuia a avut caracter sezonier.

Volatilitatea a caracterizat și piața valutară, care a traversat – pe fundalul unei cereri excedentare concentrate exclusiv la nivelul segmentului agenților economici – a treia lună de deficit din acest an. De-a lungul perioadei, *gap-ul* dintre cerere și ofertă și-a modificat în repetate rânduri sensul și coordonatele. Acest context a atras intervenții substanțiale ale băncii centrale, destinate, în principal, menținerii cursului de schimb în parametrii proiectați și, în subsidiar, furnizării punctuale de lichiditate băncilor confruntate cu dificultăți în acoperirea nivelului prevăzut al rezervelor minime obligatorii. Pe ansamblul lunii, BNR a cumpărat în sumă netă circa 109 milioane dolari.

Evoluția principalelor indicatori monetari a continuat să reflecte persistența neconcordanței dintre rata inflației anticipate de autorități și expectațiile publicului, precum și insuficienta refacere a încrederii în moneda națională. Creditele pe termen scurt (în lei) au consemnat o creștere amplă (5,5 la sută în termeni reali), în timp ce trendul ascendent al depozitelor în valută a continuat să-l devanseze net pe cel al depozitelor în lei.

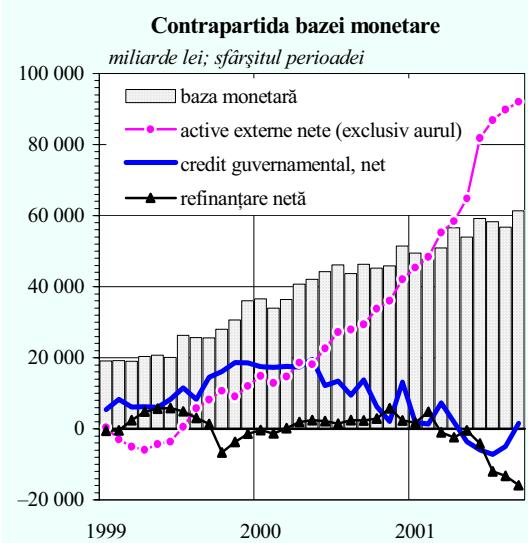
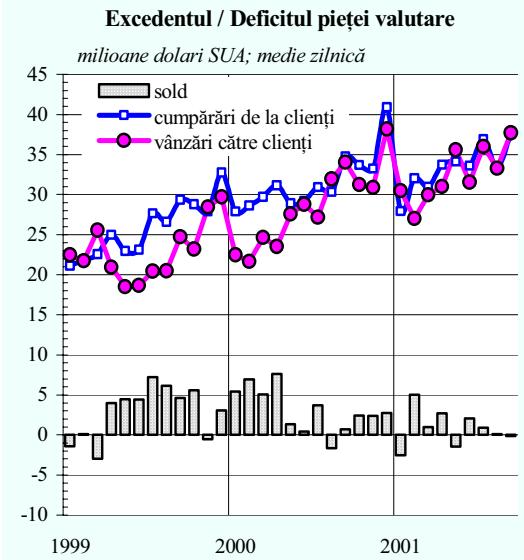
Instrumentele politicii monetare

Spre deosebire de lunile precedente, emisiunea monetară a avut ca sursă principală activele interne nete ale BNR, al căror nivel negativ s-a redus prin diminuarea soldului contului în valută al Ministerului Finanțelor Publice.

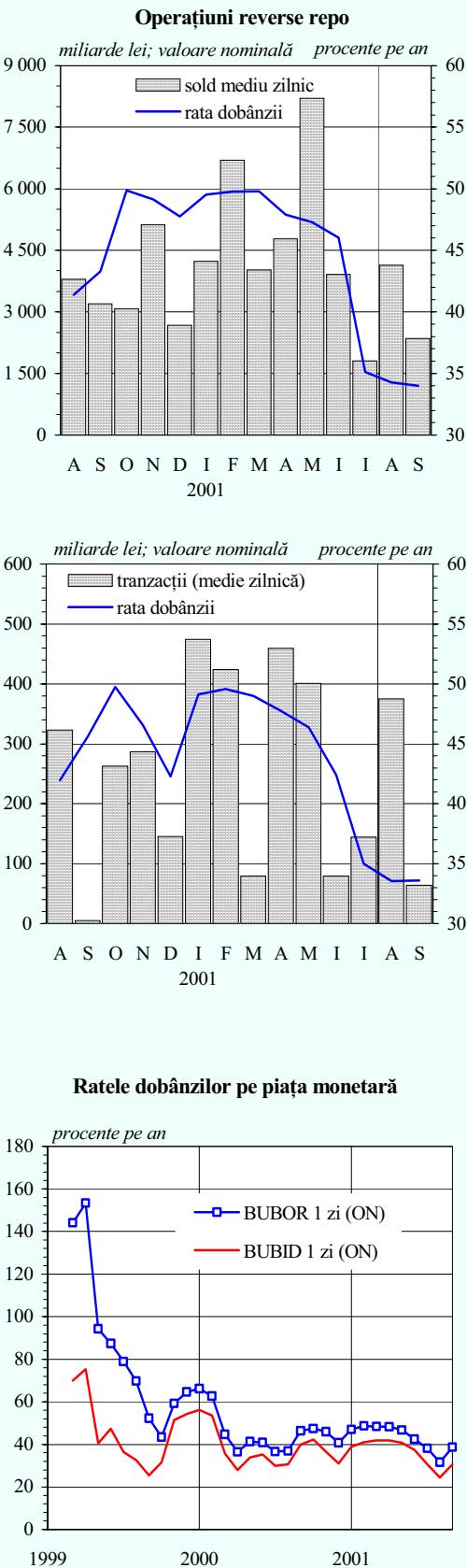
Cele mai importante operațiuni ale băncii centrale au fost:

1. Operațiunile *open market* destinate sterilizării excesului de lichiditate. Banca centrală a continuat să ofere băncilor posibilitatea de a efectua plasamente pe toată gama de scadențe cuprinse între o săptămână și trei luni, utilizând cu prioritate² instrumentul atragerii de depozite. Restrângerea cu 12 la sută a fluxului mediu zilnic al tranzacțiilor (operațiunile reverse repo fiind numai parțial substituite de depozite) a fost acompaniată de o ușoară majorare a scadenței medii (de la 31,1 la 34 zile), soldul mediu zilnic al operațiunilor de sterilizare sporind cu 5,7 la sută (o pondere în contul curent mediu al băncilor de 82,5 la sută).

Atragerea de depozite a fost mult mai intensă comparativ cu luna precedentă, volumul mediu zilnic al depozitelor nou constituuite sporind de 2,4 ori. În același timp însă, prin diminuarea drastică a ponderii scadenței de trei luni în favoarea celei de o lună, scadența

² Din considerante de ordin tehnic.

medie a depozitelor noi s-a redus de la 73,3 la 38,3 zile. În aceste condiții, soldul mediu zilnic al depozitelor atrase de BNR a sporit cu 14,9 la sută, atingând un nou maximum istoric. Operațiunile *reverse repo* au fost mult mai puțin utilizate, prin cele cinci licitații organizate atrăgându-se în medie doar o cincime din fluxul lunii anterioare. Restrângerea volumului tranzacțiilor și îngustarea scăderii medii (de la 12 la 7 zile) au condus la diminuarea cu 43,9 la sută a soldului mediu zilnic al acestor operațiuni.

Deși BNR nu a modificat nivelurile maxime ale dobânzii acceptate la operațiunile destinate drenării excedentului de lichiditate, nivelul mediu lunar al ratei dobânzii practicate de BNR s-a majorat marginal (cu 0,1 puncte procentuale), atingând 34 la sută.

2. Operațiunile pe piața valutară. Decontarea cumpărărilor nete de valută ale băncii centrale a prilejuit efectuarea unei injecții de circa 2 349 miliarde lei.

3. Apelarea la facilitățile oferite de banca centrală. Un număr de patru bănci au utilizat facilitatea de depozit la finele celei de-a doua chenzine, plasând la banca centrală 221 miliarde lei.

III. EVOLUȚII PE PIETELE FINANCIARE

Activitatea pe piețele financiare a fost marcată de ușoare note de nervozitate, care s-au atenuat spre finele intervalului.

Piața monetară

Caracteristica principală a pieței monetare în luna septembrie a constituit-o inversarea sensului mișcării ratelor dobânzilor (după cinci luni de declin). Mișcarea ascendentă a acestui indicator a fost declanșată de penuria de lichiditate instaurată în prima perioadă de constituire a rezervelor minime obligatorii din această lună; astfel, cererea ridicată de resurse pe termene foarte scurte a operatorilor bancari a indus glisarea ratelor dobânzii pe un palier superior. În aceste condiții, valoarea medie lunară a ratelor dobânzilor interbancare a devansat, pentru prima dată în ultimele 14 luni, rata medie a dobânzii la care banca centrală a desfășurat operațiuni pe această piață.

BNR a utilizat, în această lună, atragerile de depozite ca principal mijloc de drenare a lichidității excedentare din sistem, evidențiată, cu precădere, în chenzina a două; greutatea sporită

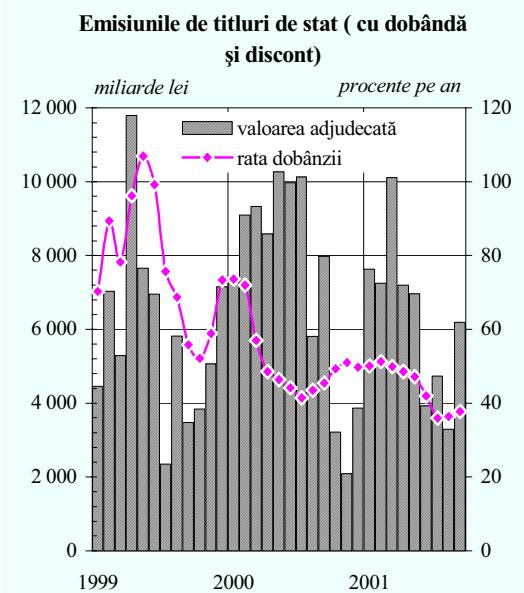
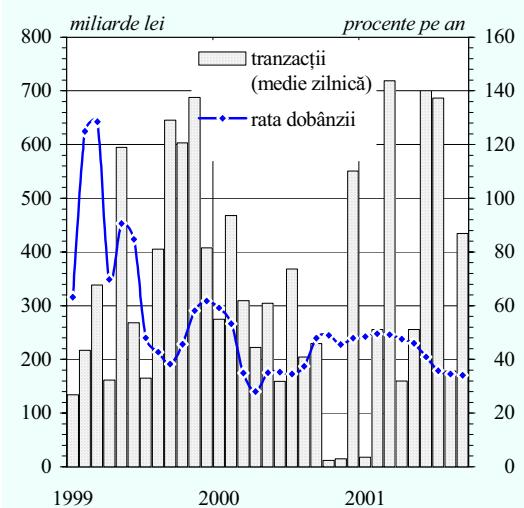
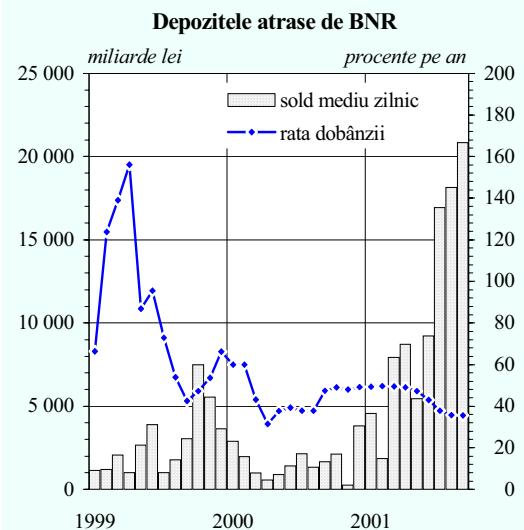
acordată acestui instrument a rezultat din apropierea plății cuponului pentru titlurile aflate în propriul portofoliu, ceea ce a restrâns la doar o săptămână termenul operațiunilor *reverse repo*. Prin urmare, volumul mediu zilnic al intervențiilor BNR pe piața interbancară a crescut de 2,4 ori, atingând nivelul de 435 miliarde lei; în același timp, soldul mediu al depozitelor atrase a înregistrat un nou maximum istoric (20 844 miliarde lei). Spre deosebire de luna precedentă, în care 75 la sută din depozitele atrase de banca centrală au avut scadența de trei luni, în luna septembrie băncile au fost reticente la plasamentele pe această scadență, preferând-o pe cea de o lună, a cărei pondere a atins 71 la sută; în aceste condiții, scadența medie a operațiunilor autorității monetare s-a înjumătățit, ajungând la 38,3 zile.

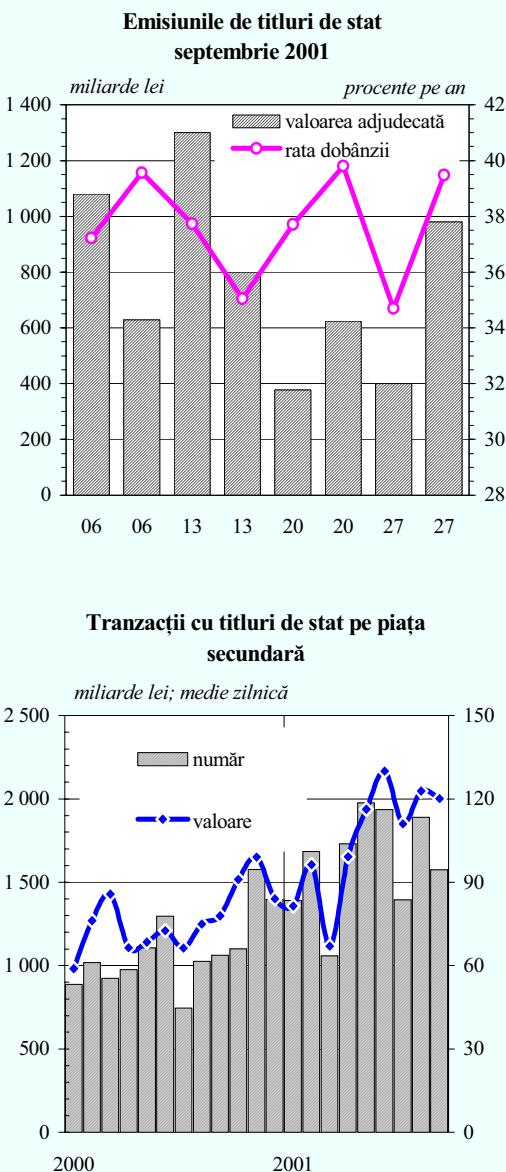
La nivelul tranzacțiilor interbănci, cererea mai mare de resurse, coroborată cu prevalența termenului *overnight* (a cărui pondere a atins o valoare record pentru ultimii doi ani, de 89 la sută), a determinat creșterea volumului acestor operațiuni (cu 27,8 la sută), care a atins un nivel mediu zilnic de 2 089 miliarde lei (un nou maxim istoric); cu toate acestea, diminuarea scadenței medii, de la 2,2 la 1,9 zile, a făcut ca soldul mediu zilnic al depozitelor interbancare (exclusiv BNR) să crească cu doar 5 la sută.

În condițiile în care reperele politicii de dobânzi a băncii centrale au rămas nemodificate, ratele maxime de intervenție pe piața depozitelor au fost păstrate la nivelurile din luna anterioară, valoarea lor medie modificându-se doar marginal. Astfel, cea mai importantă mișcare ascendentă de pe parcursul acestui an a ratelor dobânzilor interbancare a fost determinată exclusiv de segmentul operațiunilor interbănci; concentrarea acestor operațiuni pe scadența de o zi a făcut ca ratele dobânzilor *overnight* să cunoască cea mai rapidă creștere (6,1 puncte procentuale).

Piața primară a titlurilor de stat a consemnat pentru a doua lună consecutiv o creștere a ratelor dobânzilor înscrisurilor publice destinate băncilor și clienților acestora; ca efect al presiunilor exercitate de bănci, rata medie a dobânzii aferente acestui instrument a crescut de la 36,4 la 37,8 la sută, devansând în continuare rata medie a dobânzii la operațiunile de sterilizare ale băncii centrale. Ușoara majorare a randamentelor nu a mulțumit pe deplin societățile bancare, Ministerul Finanțelor Publice fiind nevoit să răscumpere un volum de certificate de trezorerie mult superior celui anunțat inițial (1 541 miliarde lei, față de 500 miliarde lei).

Prin cele 8 emisiuni desfășurate de-a lungul lunii septembrie au fost puse în circulație titluri însumând circa 6 190 miliarde lei (cu

aproape 90 la sută mai mult față de luna august). Scadența medie a certificatelor de trezorerie emise a crescut în acest interval cu 14 zile (de la 226 la 240 zile), ca urmare a majorării ponderii titlurilor cu scadență de un an (de la 31,4 la 36,1 la sută).

Manifestând aceleași așteptări inflaționiste înalte, dar și incertitudini privind investițiile pe termene mai mari de 3 luni, populația și-a redus tot mai mult cererea pentru plasamente în certificate de trezorerie, fenomen întâlnit încă din luna iulie; astfel, pentru prima dată din anul 1999, sumele nou atrase de la populație (în cursul unei luni) de Ministerul Finanțelor Publice au fost inferioare volumului certificatelor de trezorerie scadente în același interval. În aceste condiții, Ministerul Finanțelor Publice a fost nevoit să răscumpere de la investitorii persoane fizice un volum net de 365 miliarde lei. Creșterea de la 34,2 la 36 la sută a ratei medii a dobânzii aferente certificatelor de trezorerie nou emise a provenit exclusiv din modificarea scadențelor emisiunilor noi – suspendarea emisiunilor cu scadență de trei luni (care au avut o pondere de peste 60 la sută în luna anterioară) și emiterea de titluri doar pe termen de șase luni (la aceeași rată a dobânzii ca și în luna august).

Pe piața secundară a titlurilor de stat activitatea s-a diminuat, datorită atât restrângerii operațiunilor băncii centrale cu astfel de instrumente, cât și reducerii volumului tranzacțiilor de tipul bancă-client. Pe ansamblul acestei piețe, volumul tranzacțiilor s-a diminuat cu circa 27 la sută, atingând cel mai scăzut nivel din acest an (31 520 miliarde lei).

Tranzacțiile BNR cu titluri de stat au înregistrat un volum cu aproape 10 000 miliarde lei inferior celui din luna precedentă. Dintron volum total al operațiunilor băncii centrale de 7 148 miliarde lei, doar 16 procente s-au datorat operațiunilor noi, 84 la sută din tranzacții reprezentând cumpărări de titluri ca urmare a ajungerii la scadență a operațiunilor anterioare; în aceste condiții, ponderea BNR în totalul tranzacțiilor a scăzut de la 38,7 la 22,7 la sută.

Diminuarea volumului tranzacțiilor de tipul bancă-client cu 2 200 miliarde lei (deși ponderea lor în total a crescut de la 57,6 la 72,4 la sută) a reflectat atât interesul mai scăzut al clientilor băncilor pentru titlurile de stat (volumul deținătorilor acestora scăzând pentru prima dată în acest an), cât și disponibilitatea mai redusă a băncilor pentru angajarea acestui tip de operațiuni. Totodată, valoarea tranzacțiilor de tipul bancă-bancă a scăzut cu circa 6 procente (de la 1 600 la 1 502 miliarde lei).

Ratele dobânzilor practicate de bănci în relațile cu clienții nebancari neguvernamentali și-au continuat declinul, influențate de dinamica ratelor dobânzilor interbancare din lunile precedente.

Rata medie a dobânzii la depozitele la termen s-a diminuat mai lent (cu 1,2 puncte procentuale), încetinirea trendului descendant având drept posibilă explicație evitarea unei depărtări prea mari față de randamentele oferite de certificatele de trezorerie emise de Ministerul Finanțelor Publice (ecartul dintre acestea și ratele dobânzilor la depozitele la termen largindu-se pentru a doua lună consecutiv).

Ratele medii ale dobânzilor aferente creditelor curente nebancare neguvernamentale și-au menținut tendința de scădere, dinamica ratelor aferente celor două categorii principale de credite acordate agenților economici fiind însă diferită. Astfel, ratele medii ale dobânzilor practicate la creditele curente pe termen scurt și-au intensificat declinul (2 comparativ cu 0,2 puncte procentuale în luna anterioară), în timp ce ratele dobânzilor solicitate la creditele curente pe termen mediu și lung au consemnat o încetinire a acestuia.

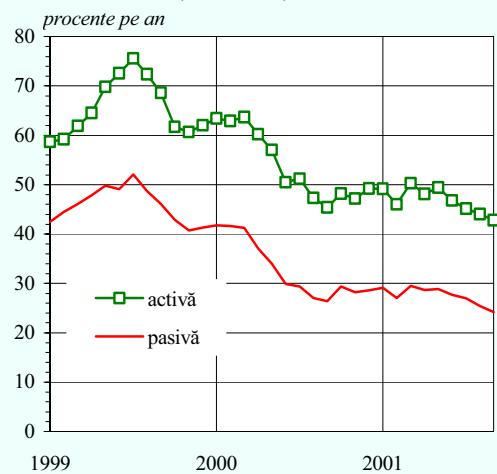
În condițiile în care diminuarea ratelor dobânzii practicate la creditele acordate sectorului neguvernamental a fost compensată de creșterea veniturilor obținute din plasamentele în titluri de stat, ecartul³ dintre ratele medii ale dobânzilor active și respectiv pasive nebane care s-a largit din nou, atingând cea mai mare valoare din ultimii 7 ani.

Piața valutară

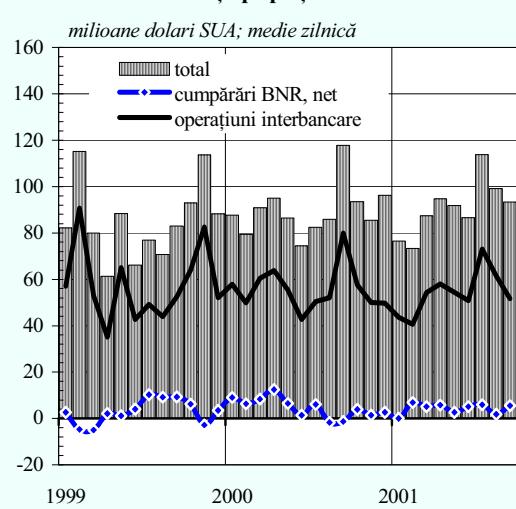
În luna septembrie, lichiditatea pieței valutare a scăzut pe ambele sale segmente; spre deosebire însă de piața interbancară, unde această contracție a fost însoțită de consemnarea celui de-al treilea deficit din acest an, pe segmentul caselor de schimb s-a înregistrat vârful istoric al supraofertei de valută.

Operațiunile derulate de societățile bancare pe segmentul interbancar au cunoscut cea mai abruptă scădere lunără din acest an. Reculul volumului tranzacționat s-a datorat atât restrângerii ușoare a participării clientilor pe piața valutară cât, mai ales, scăderii interesului băncilor pentru operațiuni de arbitrajare în devize, în condițiile îmbunătățirii randamentelor pieței monetare. Doar temporar s-a înregistrat o creștere a intensității activității pieței interbancare, respectiv în prima decadă a intervalului (când s-au înregistrat frecvent și deficite zilnice de valută) și în ultimele două zile ale lunii când,

Ratele dobânzilor practicate de bănci în relație cu clienții nebane

Tranzații pe piața valutară

³ Calculat ca raport.

pe fondul scăderii ratei dobânzilor interbancare, băncile s-au orientat spre plasamentele în devize.

Ca efect al incertitudinii și al prudenței operatorilor, tranzacțiile *forward* în devize s-au diminuat ușor comparativ cu luna precedentă, volumul acestora reprezentând mai puțin de 5 la sută⁴ din totalul tranzacțiilor în devize.

Pe ansamblul sistemului bancar s-a consemnat, contrar lunii anterioare, o diminuare a pozițiilor valutare totale datorită în special penuriei de lei din prima parte a lunii. Gradul de concentrare al pieței valutare interbancare s-a menținut ridicat, mai mult de jumătate din tranzacțiile derulate între societățile bancare fiind asigurat de un număr de cinci bănci.

Confruntarea cererii și ofertei de devize a clienților s-a soldat cu un deficit de 2,8 milioane dolari. Aceasta sugerează continuarea deteriorării soldului balanței comerciale în condițiile în care achizițiile nete de devize ale persoanelor juridice au însumat 24,2 milioane dolari, fiind doar parțial acoperite de oferta în exces a persoanelor fizice (21,4 milioane dolari).

Cu toate că frecvența și amplitudinea intervențiilor băncii centrale pe piața valutară au fost relativ mai reduse (vizând în principal limitarea aprecierii nominale a monedei naționale), pe ansamblul lunii cumpărările nete ale BNR au totalizat 109 milioane dolari, în creștere cu 68 milioane dolari față de luna august; sursa acestora au fost vânzările nete de devize ale caselor de schimb și ale băncilor. Această politică a imprimat cursului de schimb o volatilitate accentuată, ecartul dintre pasul sau zilnic maxim și cel minim fiind de 78 lei (108 lei în luna august).

Casele de schimb au continuat seria neîntreruptă din acest an a achizițiilor nete de devize, cele 88,5 milioane dolari cumpărate reprezentând recordul lor absolut din acest an; sursa principală a acestor fluxuri o reprezintă transferurile bănești dintre rezidenți și nerezidenți (numai în luna august soldul acestei poziții din balanță de plăți s-a majorat cu 93 milioane dolari). Sumele achiziționate de casele de schimb de la rezidenți au crescut comparativ cu luna precedentă, în timp ce achizițiile de devize de la nerezidenți s-au diminuat cu 12 milioane dolari.

Cursul de schimb maxim practicat la vânzare de casele de schimb particulare a reflectat fidel traectoria cursului de schimb comunicat de BNR (ecartul dintre cele două nedepășind un procent). Cu

⁴ 3,5 la sută din cumpărările și 2 la sută din vânzările totale în devize.

excepția a trei zile, cursul de schimb maxim practicat la cumpărare s-a situat sub cel anunțat de BNR⁵.

Piața de capital

Activitatea pieței de capital a fost marcată în aceasta lună de ceea ce poate fi considerat evenimentul anului: cotarea, la categoria I a **Bursei de Valori București**, a unui emitent important, "SNP Petrom"⁶. Acest fapt a avut ca efect imediat majorarea substanțială a capitalizării bursiere (cu 85 la sută), anticipându-se, totodată, sporirea atraktivității acestei piețe.

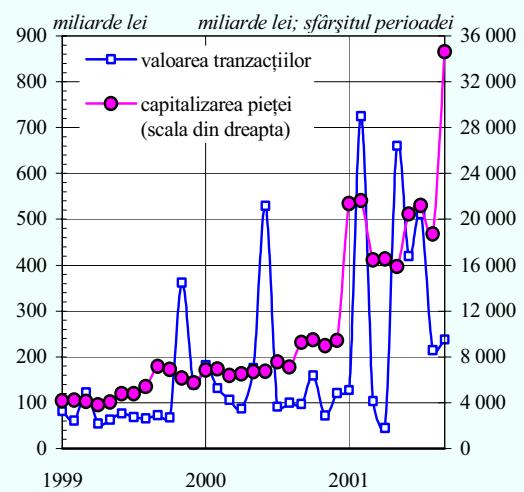
Valoarea medie zilnică a tranzacțiilor a fost cu 10,9 la sută superioară celei consemnate în luna august; ea a fost realizată în mare măsură pe seama tranzacțiilor cu titluri "SNP Petrom" (aproape 40 la sută), fiind influențată favorabil și de tranzacțiile cu acțiuni ale sectorului finanțier-bancar: "Banca Transilvania" (16,9 la sută)⁷, "BRD-Société Générale" (9,7 la sută) și SIF (18,8 la sută).

În luna septembrie a fost transferat un număr mai mult decât dublu de acțiuni, comparativ cu luna anterioară, atât prin pachete mai mari, cât și printr-un număr mai ridicat de tranzacții (cu 5,1 la sută).

Interesul investitorilor străini pentru piața bursieră s-a redus semnificativ în acest interval; aceștia au renunțat la o parte din acțiunile deținute (ponderea nerezidenților în total vânzări crescând cu 19,8 puncte procentuale) și au achiziționat mai puține titluri față de luna precedentă (ponderea nerezidenților în total cumpărări s-a redus cu aproape 7 puncte procentuale).

În ceea ce privește structura tranzacțiilor este de remarcat creșterea ponderii sectorului "Energie" (cu 39,1 puncte procentuale față de perioada anterioară) – în care se încadrează Societatea Comercială "SNP Petrom" – în detrimentul ponderii sectorului "Bănci și servicii financiare".

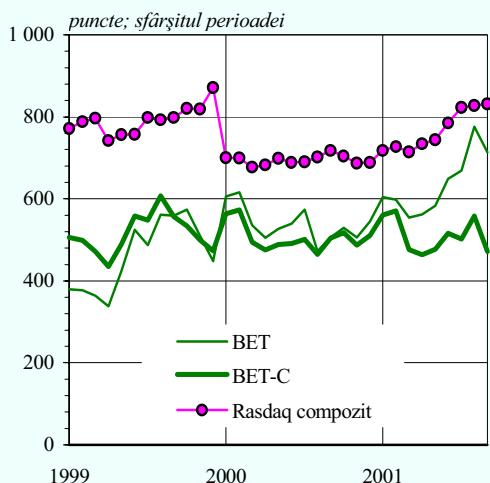
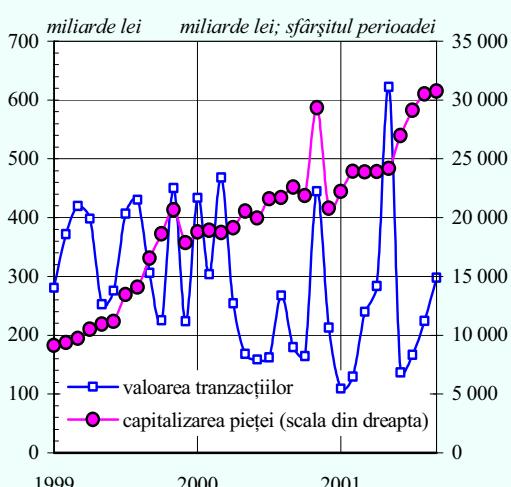
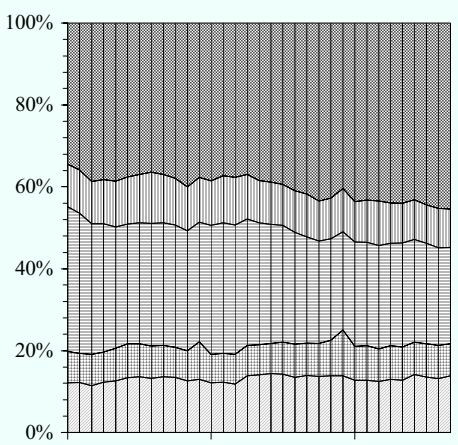
Indicatori ai Bursei de Valori București

⁵ řocul resimțit la casele de schimb de evenimentele din SUA a fost minim; numai în ziua de 12 septembrie cursul de schimb maxim practicat la cumpărare a fost cu aproape 400 lei inferior celui anunțat de BNR.

⁶ "SNP Petrom" este societatea cu cel mai mare capital social din țară.

⁷ Contribuția mai mare a transferurilor cu titluri "Banca Transilvania" la rulajul total s-a datorat faptului că la începutul lunii, Adunarea generală a acționarilor acestei bănci a hotărât ca BERD să devină acționar semnificativ al societății (15 la sută din capitalul social majorat), ceea ce ar contribui la dezvoltarea mai rapidă a acesteia.

Indici ai pieței de capital**Indicatori ai pieței RASDAQ****Structura masei monetare**

- depozite în valută ale rezidenților (exprimate în lei)
- depozite în lei pe termen și condiționate
- economii ale populației
- disponibilități la vedere
- numerar în afara sistemului bancar

Toți indicii bursieri au încheiat luna în scădere. Chiar de la începutul tranzacționării lor, titlurile "SNP Petrom" au fost oferite în număr mare la vânzare, ceea ce a determinat reducerea continuă a prețului lor. Aceasta a fost principala cauză a pierderii de către indicele BET-C a 87,7 puncte. În condițiile în care majoritatea investitorilor s-a îndreptat către aceste titluri, lichiditatea acțiunilor "Banca Transilvania" și "BRD-Société Générale" – care se tranzacționează cel mai mult pe piață până în prezent, s-a diminuat; fenomenul s-a produs și în cazul altor titluri de la categoria I ("Terapia" Cluj-Napoca, "Antibiotice" Iași), conducând la un indice BET cu 62,3 puncte inferior celui de la finele lunii august. Acțiunile SIF au suferit și ele în urma debutului cotării "SNP Petrom", mulți investitori preferând să le vândă pentru a le cumpăra pe acestea din urmă, mai ieftine și mai lichide. La aceasta s-a adăugat și efectul informațiilor privind iminența efectuării unui control amănunțit la nivelul SIF, materializat în înregistrarea a numeroase oferte de vânzare, ceea ce a provocat o scădere accentuată a prețurilor acestor titluri. În consecință, indicele BET-FI a înregistrat la sfârșitul lunii un minus de 95,7 puncte.

Societatea de Bursă RASDAQ a consemnat evoluții contrare ale indicatorilor săi. Astfel, valoarea medie zilnică a tranzacțiilor s-a majorat cu 32,6 la sută, iar indicele Rasdaq Compozit s-a apreciat cu 3,4 puncte. Numărul de acțiuni tranzacționate a fost, în schimb, inferior (cu 53,7 la sută). Ofertele publice și tranzacțiile speciale au reprezentat peste 77 la sută din valoarea totală a transferurilor. Interesul investitorilor s-a îndreptat spre titlurile societăților "Biofarm" București și "Casirom" Turda.

IV. PRINCIPALELE EVOLUȚII MONETARE

La sfârșitul lunii septembrie 2001, **masa monetară (M2)** a totalizat 235 145,1 miliarde lei, cu 3,8 procente mai mult față de 31 august 2001, ritmul de creștere înregistrat devansând rata inflației cu 1,9 puncte procentuale.

La nivelul componentelor a avut loc modificarea tendințelor din perioada anterioară, respectiv o creștere mai rapidă a masei monetare în sens restrâns (6 la sută), comparativ cu cea a cvasibanilor (3,2 la sută).

Masa monetară în sens restrâns (M1) a atins la 30 septembrie 2001 nivelul de 51 072,8 miliarde lei. La baza creșterii lunare de 2 901,1 miliarde lei s-a aflat majorarea semnificativă a numerarului în afara sistemului bancar (cu 9,4 procente), disponibilitățile în conturi la vedere menținându-se la un nivel

relativ constant (creștere de numai 0,5 la sută). Dinamica numerarului în circulație a fost imprimată de o serie de factori: (i) majorarea salariilor bugetarilor în corelație cu inflația (etapa a III-a); (ii) indexarea pensiilor (etapa a III-a); (iii) plățile compensatorii acordate cadrelor din poliție care s-au pensionat anticipat; (iv) reducerea încasărilor de numerar.

Concomitent, cvasibanii au crescut cu 5 686,8 miliarde lei, până la 184 072,3 miliarde lei. Și în această lună, componenta în valută a avut un ritm de creștere superior celei în lei: 4 la sută (echivalentul a 89 milioane dolari), față de 2 la sută.

Evoluția economiilor populației (în lei) se menține pe aceleași coordonate ascendente, majorându-se cu 2,4 procente (cu 0,5 la sută în termeni reali).

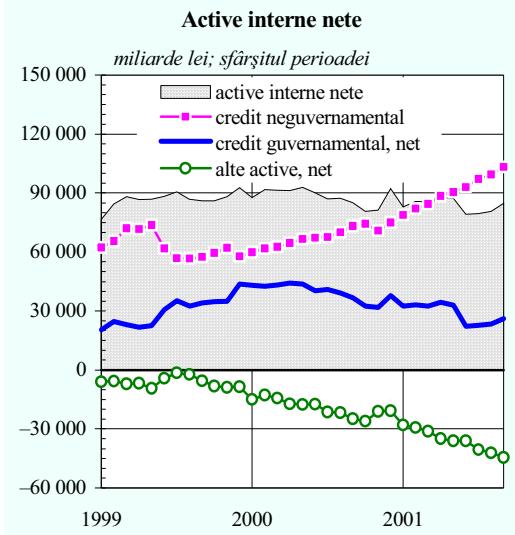
Depozitele în lei ale agenților economici s-au majorat cu 1,2 la sută, cele pe termen având un ritm de creștere mai redus (0,4 la sută).

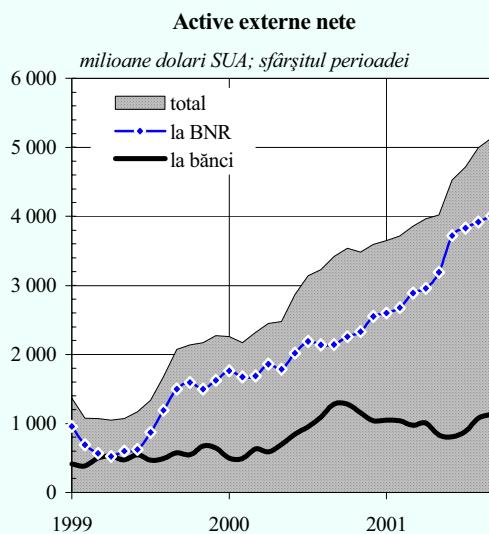
Depunerile în valută ale rezidenților exprimate în lei au crescut cu 4 procente, datorită atât deprecierii nominale a monedei naționale în raport cu dolarul american, cât și majorării efective cu 2,6 la sută. La 30 septembrie 2001 depozitele în valută au însumat 3 506 milioane dolari, reprezentând 45,4 la sută din masa monetară. Pe categorii de depunători, resursele în valută din sistemul bancar aparțin în proporție de 46,9 la sută (1 644,3 milioane dolari) populației, urmată de societățile comerciale cu capital privat (1 134 milioane dolari; 32,3 la sută) și de agenții economici cu capital integral sau majoritar de stat (195,9 milioane dolari; 5,6 la sută).

Expanziunea masei monetare a fost generată atât de activele interne nete, care au crescut într-un ritm de 5,1 la sută, cât și de activele externe nete care s-au majorat cu 3,1 procente.

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au mărit cu 4 082,8 miliarde lei, pe seama creșterii creditului intern.

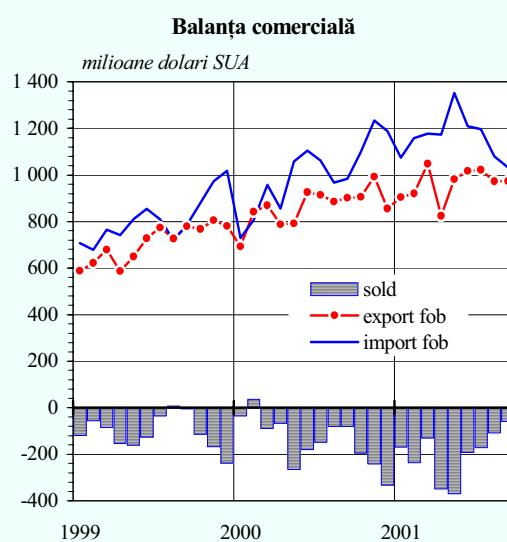
Creditul neguvernamental a crescut cu 3,9 la sută (2 la sută în termeni reali), de la 99 369,1 miliarde lei la 103 230,1 miliarde lei. Creditele în lei au crescut în termeni nominali cu 6,8 la sută (cu 2 670,8 miliarde lei), rezultat aproape în exclusivitate al majorării volumului creditelor curente. Denominate în lei, creditele în valută au crescut cu 2 la sută.

Contul curent

	milioane dolari SUA	
	9 luni 2000	9 luni 2001
a) Balanța comercială	-914	-1 789
- export (fob)	7 612	8 667
- import (fob)	8 526	10 456
b) Servicii – net	-211	-136
c) Venituri – net	-261	-202
d) Transferuri curente – net	588	749
Sold cont curent	-798	-1 378

Majorarea creditului guvernamental net cu 11,3 procente (2 655 miliarde lei) reflectă accentuarea poziției debitoare a statului față de sistemul bancar. Dinamica acestui indicator a fost influențată, în special, de diminuarea contului de disponibilități în valută al Ministerului Finanțelor Publice deschis la Banca Națională, ca urmare a finanțării deficitului bugetar.

Activele externe convertibile nete ale sistemului bancar exprimate în lei au crescut de la 145 887,7 miliarde lei în august 2001 la 150 392,9 miliarde lei în septembrie 2001 (+4 505,1 miliarde lei). Creșterea este localizată atât la banca centrală (+2 251,8 miliarde lei), cât și la nivelul băncilor (+2 253,3 miliarde lei).

V. BALANȚA DE PLĂȚI

În primele nouă luni ale anului 2001, contul curent al balanței de plăți a înregistrat un deficit de 1 378 milioane dolari SUA, mai mare cu 72,7 la sută față de cel consimnat în aceeași perioadă a anului anterior. Acest rezultat a fost determinat în principal de evoluția fluxurilor comerciale externe, în cadrul cărora importurile de bunuri au depășit exporturile cu 20,6 la sută. Astfel, deficitul balanței comerciale a atins nivelul de 1 789 milioane dolari SUA, cu aproape 96 la sută mai mare decât cel acumulat în perioada similară a anului 2000; gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a diminuat cu 6,4 puncte procentuale, până la 82,9 la sută.

Înscris de patru luni pe un trend descendente, pe fondul temperării creșterii importurilor, deficitul balanței comerciale în luna septembrie a.c. s-a situat la cel mai mic nivel din acest an (60 milioane dolari SUA, în scădere cu 44,4 la sută față de luna august și cu aproape 26 la sută mai mic comparativ cu septembrie 2000).

Valoarea bunurilor exportate în luna analizată a fost de 973 milioane dolari SUA, menținându-se aproape la același nivel ca în luna august a.c. și cu 7,9 la sută mai mare comparativ cu perioada corespunzătoare a anului anterior.

În perioada 1 ianuarie - 30 septembrie 2001, valoarea exporturilor s-a cifrat la 8 667 milioane dolari SUA, în creștere cu 13,9 la sută față de valoarea cumulată în aceeași perioadă a anului anterior. În proporție de circa 76 la sută, această majorare s-a datorat creșterii volumului de produse exportate. Grupele de mărfuri care au avut o contribuție importantă la majorarea exporturilor sunt: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu o creștere de 28,7 la sută, datorată în cea mai mare parte influenței favorabile a evoluției prețurilor), produse agroalimentare (care s-au majorat cu

20,7 la sută, de asemenea pe seama prețurilor), textile, confecții, încălțăminte (la care influența volumului mărfurilor exportate a condus la un plus de 20,7 la sută), produse minerale (13,2 la sută) și alte mărfuri (14,4 la sută).

Pe fondul scăderii cantităților importate de minereuri, fontă, fier, oțel, dar și a prețurilor externe mai mici la mașini, apărate și echipamente electrice, fibre sintetice și artificiale, instrumente și apărate optice și fotografice, în luna septembrie 2001 importul (fob) a continuat să se reducă, ajungând la valoarea de 1 033 milioane dolari SUA (cu 4,4 la sută față de luna precedentă). Comparativ cu aceeași lună a anului anterior însă, ritmul de creștere a importurilor s-a menținut pozitiv (5,1 la sută).

În primele nouă luni ale anului, importul (fob) a atins valoarea de 10 456 milioane dolari SUA, cu 22,6 la sută mai ridicată decât cea aferentă perioadei similare a anului 2000. Creșteri peste medie s-au înregistrat la grupele metale comune (29,8 la sută), produse agroalimentare (28,7 la sută) și produse minerale (23,7 la sută). Surplusul de import de 1 930 milioane dolari SUA s-a realizat în totalitate pe seama majorării volumului.

Importul net de produse energetice în perioada 1 ianuarie – 30 septembrie 2001 a fost de 763,8 milioane dolari și a reprezentat 42,7 la sută din deficitul balanței comerciale. Față de perioada corespunzătoare a anului anterior, deficitul înregistrat de factura energetică a fost cu 45,7 la sută mai mare. Creșterea a fost atenuată de exportul net de produse petroliere și energie electrică (293,1 și respectiv 18,6 milioane dolari SUA), a cărui evoluție favorabilă s-a datorat atât majorării volumului exportat, cât și creșterii prețului extern la combustibili minerali. Importul fob de resurse energetice primare a reprezentat 13,2 la sută din importul total (1 375,9 milioane dolari SUA), iar creșterea sa cu aproape 30 la sută față de perioada similară a anului 2000 a fost datorată atât majorării prețurilor externe, cât și volumului.

Pe parcursul primelor nouă luni ale anului, exportul destinat țărilor dezvoltate a crescut cu 20,3 la sută comparativ cu anul precedent, datorită intensificării relațiilor comerciale cu Uniunea Europeană (+20,5 la sută). Ponderea acestora în totalul exportului a ajuns la 67,5 la sută, din care numai Italia, Germania și Franța dețin împreună 48,6 la sută. Exportul către țările în tranziție, reprezentând 11,8 la sută din exportul total, a fost în scădere cu 3 la sută față de aceeași perioadă din anul anterior, ca urmare a reducerii exporturilor către țările membre CEFTA, Bulgaria, Moldova, Federația Rusă, dar mai ales Ucraina.

Exportul fob pe grupe de mărfuri

Grupa de mărfuri	9 luni 2001/ 9 luni 2000 (%)
Total	113,9
1. Produse agroalimentare	120,7
2. Produse minerale	113,2
3. Produse chimice, materiale plastice	103,6
4. Produse din lemn și hârtie	100,7
5. Textile, confecții, încălțăminte	120,7
6. Metale comune	92,6
7. Mașini, apărate, echipamente electrice și mijloace de transport	128,7
8. Alte mărfuri	114,4

Importul fob pe grupe de mărfuri

Grupa de mărfuri	9 luni 2001/ 9 luni 2000 (%)
Total	122,6
1. Produse agroalimentare	128,7
2. Produse minerale	123,7
3. Produse chimice, materiale plastice	119,1
4. Produse din lemn și hârtie	121,0
5. Textile, confecții, încălțăminte	116,5
6. Metale comune	129,8
7. Mașini, apărate, echipamente electrice și mijloace de transport	121,5
8. Alte mărfuri	132,6

Balanța energetică

valori fob	milioane dolari SUA	
	9 luni 2000	9 luni 2001
Sold (export - import)	-524,1	-763,8
– gaze naturale	-178,4	-240,6
– energie electrică	10,7	18,6
– țări brut	-564,0	-660,0
– produse petroliere	318,2	293,1
– combustibili minerali	-110,6	-174,9

Orientarea geografică a comerțului exterior

	<i>- procente -</i>			
	9 luni 2000		9 luni 2001	
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.
Total, din care:	100,0	100,0	100,0	100,0
1. Țări dezvoltate	70,2	64,2	74,2	64,8
din care:				
UE	63,8	57,1	67,5	56,8
SUA	3,8	2,8	3,3	3,3
2. Țări în tranziție	13,9	23,1	11,8	22,2
din care:				
CEFTA	8,6	9,3	7,1	9,9
3. Țări în curs de dezvoltare	15,9	10,8	13,9	10,7

În ceea ce privește importurile, creșterea celor provenite din țările dezvoltate a fost peste medie (24 față de 22,6 la sută), iar ponderea țărilor dezvoltate s-a majorat cu 0,6 puncte procentuale; creșterea importurilor provenite din țările UE a fost ușor mai mică decât media (22,2 la sută), iar ponderea acestora s-a redus cu 0,3 puncte procentuale. Importurile din țările în tranziție au crescut cu 17,4 la sută, iar ponderea lor în total a scăzut; în schimb, pe relația CEFTA dinamica importurilor a fost de 31 la sută, iar ponderea a crescut cu 0,6 puncte procentuale.

Deficitul balanței serviciilor, în sumă de 136 milioane dolari SUA în perioada ianuarie-septembrie 2001, s-a redus cu 35,5 la sută față de cel din perioada similară a anului trecut, ca urmare a creșterii cu aproape 30 la sută a încasărilor de la poziția "Alte servicii".

Balanța veniturilor a înregistrat un deficit de 202 milioane dolari SUA, cu 22,6 la sută mai mic decât cel consemnat în aceeași perioadă a anului anterior, în principal datorită creșterii veniturilor realizate de banca centrală din administrarea rezervei valutare și a celor din dobânzile la credite pe termen scurt.

Transferurile curente s-au soldat cu un excedent de 749 milioane dolari SUA, mai mare cu 27,4 la sută față de perioada similară a anului trecut, datorită, în principal, creșterii intrărilor privind transferurile bănești private rezidenți - nerezidenți.

Finanțarea deficitului de cont curent în primele nouă luni ale anului 2001 (1 378 milioane dolari SUA) s-a realizat, în principal, pe seama fluxurilor nete de investiții directe și de portofoliu.

În perioada ianuarie-septembrie 2001, intrăriile nete din investiții directe ale nerezidenților în România au crescut cu 25,6 la sută față de perioada similară a anului anterior, până la valoarea de 741 milioane dolari SUA, din care 395 milioane dolari reprezintă participații de capital în sectorul nebancar.

Investițiile de portofoliu ale nerezidenților în România au înregistrat influxuri mai mari de aproximativ 8 ori față de aceeași perioadă a anului precedent, ca urmare a emisiunilor de euroobligațiuni ale Ministerului Finanțelor Publice și ale sectorului privat. În condițiile în care ieșirile au scăzut cu 17 la sută, intrăriile nete de investiții de portofoliu s-au ridicat la 715 milioane dolari SUA, comparativ cu ieșiri nete de 186 milioane dolari SUA în primele nouă luni ale anului anterior.

În perioada analizată, finanțarea prin împrumuturile externe pe termen mediu și lung a fost de 306 milioane dolari SUA,

Contul de capital și financiar

	milioane dolari SUA	
	9 luni 2000	9 luni 2001
Finanțare deficit	798	1 378
a. Transferuri de capital	34	17
b. Investiții directe, net	587	761
c. Investiții de portofoliu, net	-160	708
d. Alte investiții de capital:	944	1 058
- Credite primite		
pe termen mediu și lung	943	306
intrări	1 804	1 261
rambursări	861	955
- Credite acordate		
pe termen mediu și lung, net	3	5
- Credite pe termen scurt, net	-63	130
- Alte investiții *)	61	617
e. Active de rezervă BNR (" -" indică creștere)	-607	-1166

*) La "Alte investiții" sunt incluse următoarele poziții (net): numerar și cecuri, depozite, documente în tranzit, conturi de cliring și barter, erori și omisiuni.

reprezentând 32,5 la sută din valoarea corespunzătoare perioadei ianuarie-septembrie 2000, în principal ca urmare a reducerii intrărilor nete aferente împrumuturilor contractate de sectorul guvernamental și de cel nebancar.

VI. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNATIONALĂ A ROMÂNIEI

În perioada 1 ianuarie - 30 septembrie 2001, rezervele internaționale brute ale sistemului bancar au crescut cu 1 490,5 milioane dolari SUA, datorită majorării atât a rezervelor oficiale (cu 1 251,7 milioane dolari), cât și a celor administrate de bănci (cu 238,8 milioane dolari).

Creșterea rezervelor valutare ale BNR s-a realizat pe fondul cumpărărilor nete de pe piața valutară (805,6 milioane dolari SUA) și intrărilor din emisiuni de euroobligațiuni și de titluri de stat în valută, realizate de Ministerul Finanțelor Publice (653,2 milioane dolari SUA și, respectiv, 326,4 milioane dolari SUA), precum și al plășilor în contul serviciului datoriei externe (677,2 milioane dolari SUA) și pentru răscumpărarea titlurilor de stat (201,2 milioane dolari SUA).

Rezerva de aur a cunoscut o majorare valorică apreciabilă (cu 62,4 milioane dolari SUA), ca urmare, în principal, a creșterii prețului aurului pe piețele internaționale cu peste 5 la sută; modificările cantitative au fost modeste.

Datoria externă pe termen mediu și lung a atins la 30 septembrie 2001 valoarea de 11 194,3 milioane dolari SUA, în creștere cu 10,5 la sută față de sfârșitul anului anterior, pe fondul unor intrări nete de capital de 1 110,6 milioane dolari; nivelul diferențelor favorabile de curs a influențat în mică măsură reducerea soldului îndatorării externe.

La sfârșitul lunii septembrie 2001, împrumuturile din surse private reprezentau 52,1 la sută din datoria pe termen mediu și lung, totalizând 5 830,7 milioane dolari SUA. Față de sfârșitul anului 2000, acestea și-au majorat ponderea în totalul datoriei pe termen mediu și lung cu 4 puncte procentuale, în defavoarea creditelor primite de la organisme internaționale și a creditelor bilaterale, a căror pondere a continuat să scadă (ajungând să reprezinte 39,8 la sută și respectiv 8,1 la sută).

Structura pe debitori a datoriei externe pe termen mediu și lung s-a modificat ușor față de decembrie 2000, în condițiile în care

Active externe de rezervă

	milioane dolari SUA; sf. perioadei		
	2000	septembrie 2001	variație
a) BNR – total	3 389,7	4 641,4	1 251,7
aur monetar	920,0	982,4	62,4
DST	1,0	1,6	0,6
devize convertibile	2 468,7	3 657,4	1 188,7
b) Bănci (devize conv.)	1 452,5	1 691,3	238,8
c) Rezerve internaționale brute	4 842,2	6 332,7	1 490,5
din care:			
rezerve valutare	3 922,2	5 350,3	1 428,1

Datoria externă pe termen mediu și lung, pe tipuri de creditori

	milioane dolari SUA; sf. perioadei	
	Sold 2000	Sold sep. 2001
A. Organisme internaționale	4 343,4	4 455,3
FMI	452,8	370,9
BIRD	1 997,7	1 999,5
UE	209,3	207,4
BERD	789,3	806,6
Alții	894,3	1 070,9
B. Credite bilaterale	917,0	908,3
Germania	315,2	265,2
Italia	43,3	47,5
Canada	187,4	161,6
SUA	40,6	107,4
Japonia	120,6	103,5
China	13,2	13,4
Alții	196,7	209,7
C. Bănci private	1 749,7	1 633,7
Marea Britanie	108,6	91,1
Germania	177,6	172,0
Franța	370,0	332,3
Alții	1 093,5	1 038,3
D. Investiții de portofoliu	1 156,1	1 890,4
CS First Boston (Germania)	285,4	282,7
CS First Boston (Elveția)	0,0	553,0
Nomura Securities (Japonia)	261,2	252,1
Credit Deutsche Bank AG	139,5	138,3
ING Bank Schroeder Salomon	139,5	276,5
Merrill Lynch (Marea Britanie)	58,0	29,9
Alții	272,5	357,9
E. Credite furnizor	267,8	307,9
F. Alți creditori privați	1 694,4	1 998,7
Total datorie externă	10 128,4	11 194,3

Gradul de îndatorare

	milioane dolari SUA	
	2000	9 luni 2001
Elemente de calcul		
A. Datoria externă (la sf. per.)	10 504	11 652
– termen mediu și lung	10 128	11 194
– termen scurt	376	458
B. Exportul de bunuri și servicii	12 133	10 069
C. Importul de bunuri și servicii	14 071	11 994
D. Serviciul datoriei externe - SDE (total)	2 424	1 768
– rate de capital	1 867	1 368
– dobânzi	558	400
E. Rezerve valutare, incl. DST (la sf. per.)	3 922	5 350
Indicatori (%)		
1. SDE/Exp. de bunuri și servicii	20,0	17,6
2. Dobânzi / Exp. de bunuri și servicii	4,6	4,0
3. Rezerve valutare (în luni de import)	3,3	4,0
4. Datoria pe termen scurt / Dat. externă	3,6	3,9
5. Datoria multilaterală / Datorie externă	41,3	38,2

Structura veniturilor bugetului de stat

	% cumulat 9 luni	
	2000	2001
Venituri	100,0	100,0
Venituri fiscale, din care:	94,5	92,5
Impozit pe profit	15,7	15,1
Impozit pe venit	18,7	25,0
Accize și ICM	17,4	19,4
TVA	40,6	48,5
Taxe vamale	7,1	5,9
Venituri nefiscale	5,0	7,1
Venituri din capital	0,1	0,1
Rambursări din împrumuturile acordate	0,2	0,3

Indicatori determinați pe baza datelor Ministerului Finanțelor Publice.

Structura cheltuielilor bugetului de stat

	% cumulat 9 luni	
	2000	2001
Cheltuieli, din care:	100,0	100,0
Servicii publice generale	4,1	5,6
Apărare, ordine publică și siguranță națională	17,4	20,4
Cheltuieli social-culturale	24,3	23,9
Servicii și dezvoltare publică, locuințe, mediu și ape	1,8	1,9
Acțiuni economice	15,9	17,6
Transferuri	0,8	1,5
Dobânzi aferente datoriei publice	33,6	27,0

Indicatori determinați pe baza datelor Ministerului Finanțelor Publice.

Ponderea datoriei publice a crescut cu un punct procentual, până la 46,8 la sută, în detrimentul celei public garantate și private.

Pe ansamblul primelor nouă luni ale anului 2001, indicatorii privind gradul de îndatorare externă indică o performanță îmbunătățită a României în relațiile internaționale. Comparativ cu sfârșitul anului anterior, rata serviciului datoriei externe a scăzut de la 20 la sută la 17,6 la sută, ponderea dobânzilor în valoarea exportului de bunuri și servicii s-a redus de la 4,6 la sută la 4 la sută, iar gradul de acoperire a importurilor prin rezerva valutară a crescut de la 3,3 la 4 luni de import.

VII. FINANȚELE PUBLICE

În luna septembrie, gestionarea finanțelor publice a dat semne de ușoară tensionare, datorată, în principal, expansiunii cheltuielilor bugetare, specifică lunilor care succed rectificărilor bugetare.

Deficitul lunar al bugetului de stat s-a dublat (2 887 miliarde lei) față de intervalul anterior, fără să depășească însă valoarea medie a primelor opt luni ale anului (circa 3 440 miliarde lei). Deficitul acumulat în perioada ianuarie-septembrie 2001 a fost de circa 30 417 miliarde lei, reprezentând aproape 69 la sută din cel prevăzut pentru acest an (comparativ cu 61 la sută în aceeași perioadă a anului trecut).

Adâncirea decalajului dintre veniturile și cheltuielile bugetului de stat s-a produs pe fondul creșterii cheltuielilor pentru acțiunile economice, sănătate, ordine publică și siguranță națională, nesușinute de o creștere corespunzătoare a încasărilor publice; veniturile bugetului de stat s-au diminuat față de luna precedentă cu circa 747 miliarde lei, datorită, în principal, scăderii sumelor provenite din impozitele directe.

După ce în ultimele două luni semnul soldului lor lunar a alternat, bugetele locale și-au echilibrat execuția. Astfel, surplusul minor (de circa 80 miliarde lei) înregistrat în activitatea financiară desfășurată la nivelul administrației publice locale a majorat marginal excedentul său cumulat de la începutul anului, care a atins circa 2 721 miliarde lei.

Balanța bugetului asigurărilor sociale de stat a continuat să se degradeze, decalajul dintre veniturile și cheltuielile acestui buget adâncindu-se în luna septembrie cu încă 1 143 miliarde lei. Pe ansamblul primelor nouă luni, soldul negativ acumulat a fost de 6 998 miliarde lei.

În luna septembrie, finanțarea deficitului bugetar s-a efectuat exclusiv din surse externe. Ministerul Finanțelor Publice a acoperit golul de resurse cumulat la nivelul acestei perioade cu sumele primite de la organismele internaționale pentru finanțarea unor proiecte, precum și cu o parte din disponibilitățile în euro existente în contul său în valută.

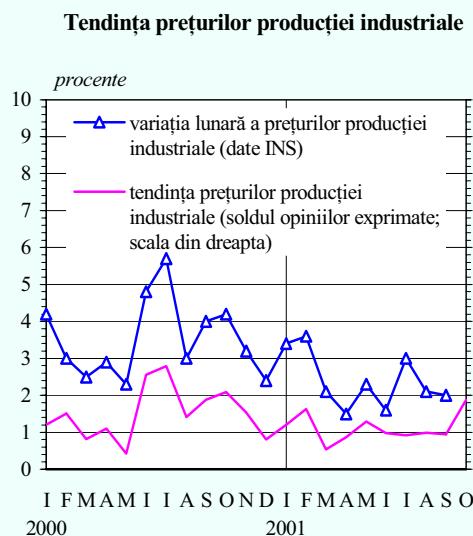
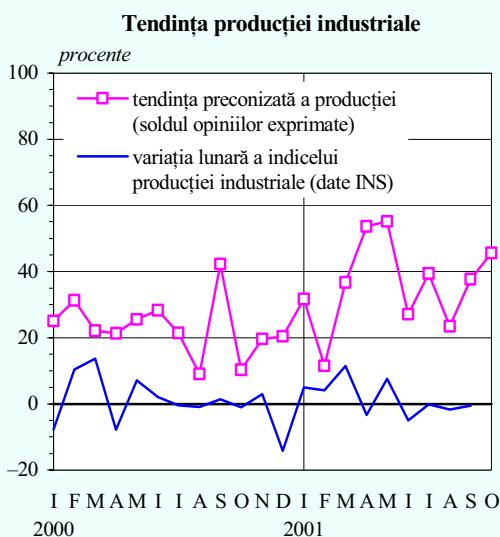
Dimensiunea finanțării autohtone a datoriei publice a continuat să se restrângă în această perioadă. Deținătorii interni de titluri de stat (bănci și clienți ai acestora) și-au redus pentru a patra lună consecutiv expunerea față de autoritatea publică, aceasta din urmă răscumpărând înscrисuri publice în valoare de peste 1 500 miliarde lei (față de o răscumpărare programată de circa 500 miliarde lei). În urma celor opt emisiuni de certificate de trezorerie efectuate pe parcursul lunii septembrie au fost puse în circulație titluri de stat însumând aproximativ 6 190 miliarde lei, în condițiile în care în această lună au expirat instrumente de împrumut în valoare de circa 7 730 miliarde lei.

Atât scadența medie, cât și rata medie a dobânzii la certificatele de trezorerie emise au crescut ușor comparativ cu intervalul precedent (cu 14 zile, respectiv 1,4 puncte procentuale), datorită preferinței mai accentuate a investitorilor pentru plasamentele cu maturitatea de șase luni și un an.

Totodată s-a consemnat și o reducere a participării populației la finanțarea publică; Ministerul Finanțelor Publice a efectuat în luna septembrie (pentru prima oară din luna decembrie 1999) răscumpărări nete ale înscrisurilor deținute de persoanele fizice în valoare de peste 360 miliarde lei. Prelungind și în luna septembrie emisiunea de certificate de trezorerie cu scadență de 6 luni (inițiată în luna iulie) și renunțând total la cele cu maturitatea de 3 luni, autoritatea publică a atras de la populație circa 2 622 miliarde lei (cea mai redusă valoare lunară de la începutul anului 2001), în condițiile în care au fost solicitate răscumpărări însumând aproximativ 2 987 miliarde lei.

La sfârșitul intervalului au fost preluate la datoria publică active neperformante în valoare de 8,1 milioane dolari (cu înregistrare retroactivă în luna august), prin intermediul unor titluri de stat emise în favoarea BCR; titlurile au scadență de doi ani și sunt purtătoarele unei dobânzi de 5 la sută pe an.

VIII. REZULTATELE SONDAJULUI DE CONJUNCTURĂ PENTRU LUNA OCTOMBRIE 2001

Pentru luna octombrie, opiniile exprimate de conducătorii întreprinderilor participante la sondajul de conjunctură relevă o evoluție favorabilă a principalilor indicatori ai activității economice.

În proporție de peste 90 la sută, participanții la sondaj apreciază că volumul producției se va menține la nivelul lunii anterioare (circa 40 la sută) sau se va încadra pe un trend ascendent (circa 53 la sută). Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție în luna octombrie este estimat a se situa în jurul nivelului de 72 la sută.

Tendința de acumulare a stocurilor semnalată în ultimele două luni este înlocuită în luna octombrie de o absorbție pronunțată a acestora. Un procentaj de circa 33 la sută dintre participanții la sondaj anticipatează că pe ansamblul sectorului industrial producția pe stoc se va restrângă, în timp ce aproximativ 7 la sută dintre respondenți (față de 21 la sută în luna precedentă) estimează o evoluție ascendentă a stocurilor de produse finite. Cu toate că mai sunt semnalate probleme de aprovizionare în unele sectoare (reprezentate de circa 26 la sută dintre respondenți), stocurile de materii prime se situează în majoritatea ramurilor la un nivel satisfăcător (conform opiniilor exprimate de 69 la sută dintre participanții la sondaj).

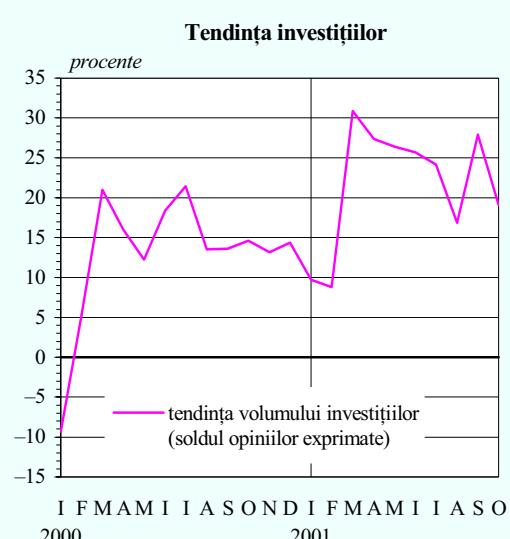
Factorii principali pe care managerii întreprinderilor participante la sondaj îi consideră drept cauze ale limitării creșterii economice sunt blocajul finanțier, reducerea cererii pentru unele produse, nivelul dobânzilor bancare, evoluția cursului monedei naționale și lipsa materiilor prime.

Majoritatea celor chestionați (circa 79 la sută) apreciază că nu vor avea loc modificări esențiale în ceea ce privește evoluția forței de muncă în industrie. Similar lunii precedente, tendința de reducere a numărului de salariați este prezentă în opiniile exprimate de circa 17 la sută dintre respondenți, în timp ce un procentaj de 4 la sută estimează un trend ascendent.

Însumând circa 58 la sută, procentajul agenților economici care anticipatează o evoluție stabilă a prețurilor a scăzut față de luna precedentă, când 69 la sută dintre respondenți s-au exprimat în acest sens. Expectațiile inflaționiste sunt prezente în opiniile

exprimate de circa 40 la sută dintre participanții la sondaj (față de 25 la sută în luna septembrie).

Cea mai mare parte a celor chestionați anticipatează și pentru această lună menținerea la un nivel nemodificat a volumului de investiții și a ratei profitabilității, dar premisele optimiste sub care s-a încheiat trimestrul al III-lea în privința evoluției acestor indicatori nu se regăsesc în continuare în aprecierile participanților la sondaj. Dacă în privința evoluției activității de investiții diferența dintre opiniile favorabile și cele nefavorabile indică menținerea acesteia pe un trend pozitiv, în ceea ce privește profitabilitatea, trendul anticipat pentru luna octombrie este descendant.

INDEX LEGISLATIV

PRINCIPALELE ACTE NORMATIVE CU CARACTER ECONOMIC GENERAL ȘI DIN DOMENIUL FINANCIAR-BANCAR ADOPTATE ÎN LUNA SEPTEMBRIE 2001

Hotărârea Guvernului nr. 869 din 06.09.2001 reglementează organizarea și funcționarea Oficiului Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie care va exercita, în numele Ministerului Industriei și Resurselor, atribuțiile acestuia de instituție publică implicată în procesul de privatizare din domeniul său de activitate (M.O. nr. 581/17.09.2001).

Ordinul nr. 379/141 din 10.09.2001 al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale și al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale modifică și completează Ordinul nr. 285/127/2001 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru serviciile prestate în sectorul gazelor naturale (M.O. nr. 581/17.09.2001).

Hotărârea Guvernului nr. 932 din 20.09.2001 modifică prevederile art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 723/2001 privind modificarea quantumului ajutorului bănesc și a limitelor de venituri în funcție de care acesta se acordă categoriilor defavorizate ale populației ale căror locuințe sunt racordate la sisteme centralizate de furnizare a energiei termice, pentru perioada 1 noiembrie – 31 decembrie 2001 (M.O. nr. 612/28.09.2001).

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117 din 20.09.2001 modifică și completează prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2000 privind regimul produselor supuse accizelor și stabilește unele măsuri în vederea diminuării fenomenelor de fraudă și evaziune fiscală în domeniul alcoolului și băuturilor alcoolice (M.O. nr. 613/28.09.2001).

Ordinul nr. 22 din 20.09.2001 al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei aproba tarifele pentru energia termică livrată de Societatea Comercială Termoelectrica S.A. după data de 13 octombrie 2001 (M.O. nr. 629/08.10.2001).

Ordinul nr. 23 din 21.09.2001 al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei aproba tarifele la energia electrică livrată consumatorilor captivi, precum și tarifele medii pentru serviciile de transport și distribuție practice de agenții economici din cadrul sectorului energetic. Acestea sunt valabile începând cu data de 13 octombrie 2001 (M.O. nr. 629/08.10.2001).

Ordinul nr. 438/148 din 25.09.2001 al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale și al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale aproba prețurile reglementate aferente furnizării gazelor naturale pentru consumatorii captivi și stabilește tarifele reglementate pentru serviciile prestate în sectorul gazelor naturale (M.O. nr. 607/27.09.2001).

Hotărârea Guvernului nr. 965 din 27.09.2001 aproba Politica industrială a României și Planul de acțiune, elaborate de Ministerul Industriei și Resurselor (M.O. nr. 648/16.10.2001).

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119 din 27.09.2001 stabilește unele măsuri în vederea privatizării Societății Comerciale Combinatul Siderurgic "Sidex" S.A. Galați. Astfel, APAPS transferă dreptul de

proprietate asupra întregului pachet de acțiuni deținut de stat la societate către investitorul strategic LNM Holding N.V. Totodată, APAPS oferă la privatizare investitorului strategic și acțiunile noi rezultate din orice conversie în acțiuni a creațelor deținute asupra societății (M.O. nr. 627/05.10.2001).

PRINCIPALELE REGLEMENTĂRI EMISE DE BNR ȘI PUBLICATE ÎN LUNA SEPTEMBRIE 2001

Circulara nr. 18 din 12.09.2001 stabilește ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii aferente perioadelor de aplicare din luna septembrie 2001, la 23,0 la sută pentru rezervele minime obligatorii constituite în lei, la 2,5 la sută pentru cele constituite în dolari SUA și la 2,0 la sută pentru cele constituite în euro (M.O. nr. 572/13.09.2001).

Circulara nr. 19 din 20.09.2001 stabilește ratele rezervelor minime obligatorii valabile începând cu perioada de aplicare 1-15 octombrie 2001, la 25 la sută pentru mijloacele bănești în lei și la 20 la sută pentru mijloacele bănești în valută (M.O. nr. 604/26.09.2001).

Circulara nr. 20 din 25.09.2001 stabilește ratele dobânzilor practicate de BNR la facilitățile permanente acordate băncilor. Astfel, începând cu data de 1 octombrie 2001, rata dobânzii la facilitatea de depozit este de 6 la sută pe an, iar rata dobânzii la facilitatea de creditare este de 65 la sută pe an (M.O. nr. 621/02.10.2001).

Normele nr. 4 din 25.09.2001 reglementează modul de supraveghere a pozițiilor valutare ale băncilor persoane juridice române, stabilind nivelul maxim al pozițiilor valutare individuale ajustate, precum și nivelul maxim al poziției valutare totale (M.O. nr. 631/09.10.2001).

Circulara nr. 21 din 26.09.2001 se referă la retragerea din circulație și încetarea puterii circulatorii a bancnotelor cu valoarea nominală de 1 000 lei – emisiunea 1998 (M.O. nr. 656/18.10.2001).

LISTA MATERIALELOR PUBLICATE

ÎN BULETINELE LUNARE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

PERFORMANȚELE DE AJUSTARE EXTERNĂ ALE ROMÂNIEI ÎN ANUL 1999
(Buletin lunar nr.1/2000)

CENTRALA RISCURILOR BANCARE
(Buletin lunar nr.2/2000)

POLITICA FISCALĂ ÎN TRIMESTRUL I 2000
(Buletin lunar nr.4/2000)

**NOUL REGULAMENT PRIVIND OPERAȚIUNILE DE PIAȚĂ MONETARĂ
EFECTUATE DE BNR ȘI FACILITĂȚILE DE CREDITARE ȘI DE DEPOZIT
ACORDATE DE CĂTRE ACEASTA BĂNCILOR**
(Buletin lunar nr.5/2000)

CENTRALA RISURILOR BANCARE
– prezentarea activității în perioada februarie-septembrie 2000
(Buletin lunar nr.9/2000)

ECONOMIA REALĂ ÎN ANUL 2000
(Buletin lunar nr.12/2000)

CENTRALA INCIDENTELOR DE PLĂȚI
(Buletin lunar nr.2/2001)

EVOLUȚIA SISTEMULUI BANCAR ROMÂNESC
(Buletin lunar nr.7/2001)

Secțiune statistică

Cuprins

Text principal

1.	Principalii indicatori macroeconomici	31
2.	Prețurile de consum al populației și prețurile producției industriale.....	32
3.	Baza monetară.....	33
4.	Masa monetară.....	33
5.	Creditul intern.....	34
6.	Indicatori ai pieței monetare.....	35
7.	Ratele dobânzilor practicate de Banca Națională a României și ratele rezervelor minime obligatorii.....	36
8.	Ratele dobânzilor practicate de bănci.....	36
9.	Bilanțul monetar al Băncii Naționale a României.....	37
10.	Bilanțul monetar agregat al băncilor.....	40
11.	Situația monetară consolidată.....	44
12.	Balanța de plăți.....	46
13a.	Piața valutară interbancară.....	47
13b.	Cursuri zilnice pe piața valutară.....	47
14.	Poziția investițională internațională a României.....	48
15a.	Execuția bugetului de stat.....	50
15b.	Execuția bugetelor locale.....	51
15c.	Execuția bugetului asigurărilor sociale de stat	51
16a.	Piața de capital - Bursa de Valori București.....	52
16b.	Piața de capital - RASDAQ.....	52
17a.	Informații de risc bancar.....	53
17b.	Credite acordate și angajamente asumate de bănci.....	53
18a.	Situația clasificării creditelor.....	55
18b.	Indicatorul de solvabilitate.....	55
19a.	Situația instrumentelor de plată de debit refuzate.....	56
19b.	Situația titularilor de cont care au generat incidente de plată.....	56
	<i>Precizări metodologice.....</i>	57

Simboluri folosite în tabele

- ... = lipsă date
- = valoare nulă
- 0 = valoare subunitară mai mică decât 0,5
- x = nu este cazul
- p.a.= pe an

6. INDICATORI AI PIĘEI MONETARE

Perioada	Operațiuni interbancare										
	Depozite				Tranzacții				BUBID	BUBOR	
	medie zilnică (miliarde lei)	rata medie a dobânzii (% p.a.)	din care BNR:		medie zilnică (miliarde lei)	rata medie a dobânzii (% p.a.)	din care BNR:		1 săptămână	1 săptămână	
			medie zilnică (miliarde lei)	rata medie a dobânzii (% p.a.)			medie zilnică (miliarde lei)	rata medie a dobânzii (% p.a.)		rata medie a dobânzii (% p.a.)	
2000 sep.	4 354,3	44,3	1 676,3	47,3	1 832,5	44,1	229,3	47,9	40,8	47,6	
oct.	4 659,3	46,7	2 116,9	49,0	1 360,3	44,3	11,6	49,0	44,6	49,6	
nov.	3 475,3	43,8	268,3	48,1	1 378,1	41,3	15,0	45,5	42,1	50,1	
dec.	6 623,9	45,5	3 817,2	49,2	1 865,8	40,7	550,8	47,8	38,8	47,3	
2001 ian.	7 233,4	47,0	4 558,7	49,3	1 436,7	42,7	17,6	48,5	42,7	49,2	
feb.	4 616,9	47,3	1 852,0	49,6	1 564,1	44,9	255,8	49,6	45,0	50,7	
mar.	10 610,2	48,7	7 927,0	49,6	2 159,6	46,6	719,1	49,2	44,2	49,7	
apr.	11 487,1	48,3	8 706,8	49,0	1 605,0	45,1	160,2	47,5	43,4	49,0	
mai	8 119,1	46,4	5 448,1	47,2	1 852,9	44,4	256,1	46,0	42,8	47,3	
iun.	12 126,1	42,4	9 221,1	42,9	2 383,4	40,3	700,0	41,0	38,6	42,7	
iul.	20 268,6	37,1	16 923,5	37,8	2 527,0	33,8	686,6	35,8	31,1	37,0	
aug.	20 791,7	35,1	18 144,7	35,7	1 813,0	29,4	178,2	34,6	29,7	35,0	
sep.	23 695,8	35,4	20 844,1	35,5	2 521,9	34,3	434,7	34,1	31,0	38,2	
oct.	22 756,4	34,3	19 897,7	34,7	2 533,0	31,6	657,0	34,7	29,8	35,8	

(continuare)

Perioada	Titluri de stat (emisiuni noi și reînnoite)									
	Certificate de trezorerie cu dobândă		Obligațiuni de tezaur cu dobândă				Obligațiuni de stat cu dobândă		Certificate de trezorerie cu discont	
	valoare nominală (miliarde lei)	rata medie a dobânzii (% p.a.)	valoare nominală (mil. USD)	rata medie a dobânzii (% p.a.)	valoare nominală (mil. DEM)	rata medie a dobânzii (% p.a.)	valoare nominală (miliarde lei)	rata medie a dobânzii (% p.a.)	valoare nominală (miliarde lei)	randament mediu (% p.a.)
2000 sep.	2 687,0	43,3	16,65	5,00	–	x	–	x	5 286,7	46,6
oct.	1 391,0	48,2	1,28	5,00	–	x	4 340,0	1)	49,6	50,2
nov.	1 477,9	51,0	3,32	5,00	–	x	–	x	614,1	51,0
dec.	–	x	3,58	5,00	–	x	–	x	3 871,3	49,7
2001 ian.	–	x	2,09	5,00	–	x	730,0	1)	... 7 629,0	50,1
feb.	–	x	6,84	5,00	–	x	–	x	7 248,4	51,3
mar.	–	x	3,92	5,00	–	x	–	x	10 109,1	49,9
apr.	–	x	1,35	5,00	–	x	–	x	7 194,5	48,5
mai	–	x 2)	178,82	6,73	–	x	–	x	6 962,0	47,2
iun.	–	x	–	x	–	x	–	x	3 926,1	41,9
iul.	37,7	37,0	0,97	5,00	–	x	–	x	4 693,0	35,9
aug.	–	x	8,14	5,00	–	x	–	x	3 292,8	36,4
sep.	–	x	2,45	5,00	–	x	–	x	6 189,5	37,8
oct.	–	x 2)	119,74	5,42	–	x	–	x	6 500,0	36,4

1) Media lunară a dobânzii active practicate de bănci în relațiile cu clienții nebancari; 2) Inclusiv pentru populație.

7. RATELE DOBÂNZILOR PRACTICATE DE BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI ȘI RATELE REZERVELOR MINIME OBLIGATORII

Perioada	Ratele dobânzilor practicate de BNR (procente pe an)							Ratele rezervelor minime obligatorii (procente) 1)	
	taxa scontului	la facilitățile permanente		la rezervele minime obligatorii			la depozitele atrasе	la depozitele	la depozitele
		lombard	depozit	în lei	în dolari SUA	în euro		constituite în lei 2)	constituite în valute 3)
1996	35,0	91,9	x	11,5	2,8	x	x	7,5	20,0 - 36,0
1997	47,2	192,5	x	18,8	2,3	x	61,3	10,0	20,0 - 36,0
1998	38,0	121,3	x	12,6	2,4	x	75,9	15,0	15,0
1999	35,0	95,0	x	17,0	3,4	x	71,3	30,0	20,0
2000 sep.	35,0	75,0	5,0	25,0	3,1	2,1	47,3	30,0	20,0
oct.	35,0	75,0	5,0	25,5	3,1	2,1	49,0	30,0	20,0
nov.	35,0	75,0	5,0	25,5	3,1	2,1	48,1	30,0	20,0
dec.	35,0	75,0	5,0	25,5	3,1	2,1	49,2	30,0	20,0
2001 ian.	35,0	75,0	5,0	25,5	3,1	2,1	49,3	30,0	20,0
feb.	35,0	75,0	5,0	25,5	3,0	2,1	49,6	30,0	20,0
mar.	35,0	75,0	5,0	25,0	2,9	2,0	49,6	30,0	20,0
apr.	35,0	75,0	5,0	25,0	2,9	2,0	49,0	30,0	20,0
mai	35,0	75,0	5,0	25,0	2,8	2,0	47,2	30,0	20,0
iun.	35,0	75,0	5,0	24,0	2,7	2,0	42,9	30,0	20,0
iul.	35,0	75,0	5,0	23,0	2,5	2,0	37,8	27,0	20,0
aug.	35,0	75,0	5,0	23,0	2,5	2,0	35,7	27,0	20,0
sep.	35,0	75,0	5,0	23,0	2,5	2,0	35,5	27,0	20,0
oct.	35,0	65,0	6,0	20,0	2,2	1,7	34,7	25,0	20,0

1) Valorile anuale sunt la sfârșitul perioadei;

2) 7,5 la sută în perioada 1 apr. 1995 - 30 iun. 1997; 10 la sută în perioada 1 iul. 1997 - 31 ian. 1998; 12,5 la sută în perioada 1 feb. - 31 iul. 1998;

15 la sută în perioada 1 aug. 1998 - 15 iul. 1999; 20 la sută în perioada 16 iul. - 31 oct. 1999; 25 la sută în perioada 1 - 30 nov. 1999;

30 la sută în perioada 1 dec. 1999 - 30 iun. 2001;

3) 40 la sută în perioada 1 nov. 1995 - 30 iun. 1996; 20-36 la sută în funcție de nivelul de lichiditate valutară în perioada 1 iul. 1996 - 31 iul. 1998;
15 la sută în perioada 1 aug. 1998 - 15 iul. 1999; 20 la sută în perioada 16 iul. 1999 - 31 dec. 2000;

8. RATELE DOBÂNZILOR PRACTICATE DE BĂNCI (pentru operațiunile în lei)

- procente pe an -

Perioada	Dobânzi active			Dobânzi pasive		
	medii	pentru creditele acordate clienților nebancari (inclusiv guvernamentalii)	pentru operațiunile interbancare (inclusiv relațiile cu BNR)	medii	pentru depozitele atrasе de la clienții nebancari (inclusiv guvernamentalii)	pentru operațiunile interbancare (inclusiv relațiile cu BNR)
1996	51,3	55,8	42,4	41,5	38,1	48,1
1997	67,5	63,7	58,9	57,2	51,6	65,8
1998	55,1	56,9	51,4	44,5	38,3	72,6
1999	61,2	65,9	46,2	49,1	45,4	63,4
2000	46,2	53,5	31,0	33,0	32,7	36,0
2000 sep.	39,8	45,4	28,8	26,8	26,4	33,2
oct.	42,2	48,2	30,4	29,6	29,4	32,5
nov.	41,1	47,2	29,8	28,6	28,2	33,9
dec.	42,6	49,2	30,6	28,9	28,6	33,2
2001 ian.	42,6	49,2	30,9	29,3	29,1	32,7
feb.	40,3	46,0	29,0	27,5	27,0	33,9
mar.	43,5	50,3	32,8	29,9	29,5	35,3
apr.	42,0	48,1	31,0	29,4	28,7	41,2
mai	42,7	49,4	30,8	29,3	28,9	38,0
iun.	40,3	46,8	30,3	27,9	27,7	31,6
iul.	38,6	45,2	29,2	27,2	27,0	31,1
aug.	37,7	44,1	28,9	25,5	25,4	28,0
sep.	37,0	42,8	29,0	24,4	24,2	29,9

12. BALANȚA DE PLĂȚI

- milioane dolari SUA -

COMPONENTE	2000 (ianuarie - septembrie)*			2001 (ianuarie - septembrie)*		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. CONTUL CURENT (A+B+C)	9 760	10 558	-798	11 309	12 687	-1 378
A. Bunuri și servicii	8 850	9 975	-1 125	10 069	11 994	-1 925
a. Bunuri fob (export / import)	7 612	8 526	-914	8 667	10 456	-1 789
b. Servicii	1 238	1 449	-211	1 402	1 538	-136
– transport	463	470	-7	530	557	-27
– turism	261	286	-25	208	268	-60
– alte servicii	514	693	-179	664	713	-49
B. Venituri	167	428	-261	288	490	-202
– din muncă	72	3	69	81	3	78
– din investiții directe	7	65	-58	13	99	-86
– din investiții de portofoliu	69	50	19	139	49	90
– din alte investiții de capital (dobânzi)	19	310	-291	55	339	-284
C. Transferuri curente	743	155	588	952	203	749
– administrație publică	64	16	48	85	23	62
– alte sectoare	679	139	540	867	180	687
2. CONTUL DE CAPITAL ȘI FINANCIAR (A+B)	3 190	2 983	207	3 817	3 175	642
A. Contul de capital	34	0	34	19	2	17
a. Transferuri de capital	34	0	34	19	2	17
– administrație publică	34	0	34	19	2	17
– alte sectoare	33	0	33	15	0	15
b. Achiziționare / Vânzare active nemateriale – nefinanciare	0	0	0	0	0	0
B. Contul financiar	3 156	2 983	173	3 798	3 173	625
a. Investiții directe	639	52	587	862	101	761
– ale rezidenților în străinătate	21	24	-3	44	24	20
– ale nerezidenților în România	618	28	590	818	77	741
b. Investiții de portofoliu	158	318	-160	978	270	708
– active	36	10	26	8	15	-7
– pasive	122	308	-186	970	255	715
c. Alte investiții de capital	2 278	1 961	317	1 941	1 635	306
– active	278	858	-580	279	422	-143
1. Împrumuturi și credite pe termen lung	39	30	9	7	6	1
2. Împrumuturi și credite pe termen scurt	63	48	15	43	22	21
3. Documente de export pe termen lung	39	45	-6	31	27	4
4. Documente de export pe termen scurt	135	159	-24	190	114	76
5. Numerar și cecuri	2	0	2	0	28	-28
6. Depozite deținute de rezidenți bancari în străinătate	0	568	-568	0	225	-225
7. Alte active	0	8	-8	8	0	8
– pe termen lung	0	0	0	0	0	0
– pe termen scurt	0	8	-8	8	0	8
– pasive	2 000	1 103	897	1 662	1 213	449
1. Credite și împrumuturi de la FMI	115	49	66	0	77	-77
2. Împrumuturi și credite pe termen lung	1 641	769	872	1 222	840	382
3. Împrumuturi și credite pe termen scurt	55	105	-50	145	158	-13
4. Documente de import pe termen lung	48	43	5	39	38	1
5. Documente de import pe termen scurt	141	137	4	138	100	38
6. Numerar și cecuri	0	0	0	0	0	0
7. Depozite deținute de nerezidenți în România	0	0	0	118	0	118
8. Alte pasive	0	0	0	0	0	0
– pe termen lung	0	0	0	0	0	0
– pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
d. Conturi în tranzit	50	0	50	16	0	16
e. Conturi de cliring / barter	21	35	-14	1	1	0
f. Active de rezervă (BNR)	10	617	-607	0	1 166	-1 166
– aur monetar	0	2	-2	0	4	-4
– DST	10	0	10	0	1	-1
– poziția de rezervă la FMI	0	0	0	0	0	0
– devize convertibile	0	615	-615	0	1 161	-1 161
– alte active	0	0	0	0	0	0
3. ERORI ȘI OMISIUNI (net)	591	0	591	736	0	736

*) Date provizorii

13a. PIATA VALUTARA INTERBANCARĂ

Perioada	Volumul tranzacțiilor (mil.USD)		la sfârșitul perioadei (lei/USD)	Curs de schimb			
	medii lunare	variație		mediu	variație față de sârșitul anului anterior (%)	variație față de aceeași perioadă a anului anterior (%)	
1996	355,5	-20,2	4 035	3 082,60	3,2	46,0	51,6
1997	723,0	367,5	8 023	7 167,94	6,5	113,2	132,5
1998	1 302,4	579,4	10 951	8 875,55	2,4	32,3	23,8
1999	1 813,9	511,5	18 255	15 332,93	4,6	70,9	72,8
2000	1 900,1	86,2	25 926	21 692,74	3,0	42,3	41,5
2000 sep.	2 472,8	497,5	24 169	23 601,71	5,3	31,1	44,3
oct.	2 055,9	-416,9	24 850	24 537,86	4,0	36,3	46,9
nov.	1 878,9	-177,0	25 364	25 102,77	2,3	39,5	43,9
dec.	1 733,1	-145,8	25 926	25 603,83	2,0	42,3	42,3
2001 ian.	1 605,8	-127,3	26 513	26 243,05	2,5	2,5	43,0
feb.	1 466,0	-139,8	27 059	26 815,30	2,2	4,7	43,4
mar.	1 922,2	456,2	27 566	27 299,05	1,8	6,6	42,1
apr.	1 894,0	-28,2	28 214	27 878,25	2,1	8,9	41,1
mai	2 021,0	127,0	28 754	28 493,36	2,2	11,3	39,7
iun.	1 817,5	-203,5	29 160	28 952,48	1,6	13,1	37,7
iul.	2 503,6	686,1	29 623	29 364,32	1,4	14,7	35,9
aug.	2 278,6	-225,0	30 044	29 808,96	1,5	16,4	32,9
sep.	1 868,0	-410,5	30 465	30 235,90	1,4	18,1	28,1
oct.	2 806,9	938,9	31 015	30 785,57	1,8	20,2	25,5

13b. CURSURI ZILNICE PE PIATA VALUTARA

- lei -

Data	CAD	CHF	DEM	EUR	FRF	GBP	JPY	USD
03.sep.01	19 375	18 006	13 945	27 275	4 158	43 672	253	30 048
04.sep.01	19 420	17 804	13 795	26 981	4 113	43 433	252	30 047
05.sep.01	19 237	17 667	13 644	26 685	4 068	43 339	251	30 064
06.sep.01	19 355	17 722	13 695	26 785	4 083	43 733	249	30 134
07.sep.01	19 370	17 868	13 804	26 998	4 116	43 813	249	30 174
10.sep.01	19 244	17 983	13 945	27 275	4 158	44 289	251	30 181
11.sep.01	19 318	17 851	13 832	27 053	4 124	43 972	248	30 185
12.sep.01	19 301	18 213	14 004	27 389	4 175	44 252	253	30 177
13.sep.01	19 324	18 232	14 024	27 428	4 181	44 354	254	30 222
14.sep.01	19 308	18 379	14 114	27 605	4 208	44 501	254	30 237
17.sep.01	19 274	18 896	14 386	28 136	4 289	44 599	258	30 247
18.sep.01	19 260	18 823	14 276	27 922	4 257	44 373	257	30 255
19.sep.01	19 225	18 896	14 327	28 021	4 272	44 330	258	30 255
20.sep.01	19 306	19 004	14 347	28 061	4 278	44 435	259	30 289
21.sep.01	19 366	19 243	14 245	27 861	4 247	44 176	260	30 295
24.sep.01	19 310	19 058	14 159	27 692	4 222	44 193	259	30 321
25.sep.01	19 321	19 066	14 240	27 851	4 246	44 342	259	30 344
26.sep.01	19 313	18 976	14 314	27 995	4 268	44 816	258	30 358
27.sep.01	19 339	18 931	14 335	28 037	4 274	44 863	256	30 420
28.sep.01	19 321	18 890	14 277	27 923	4 257	44 799	256	30 465

16a. PIATĂ DE CAPITAL - BURSA DE VALORI BUCUREȘTI

Perioada	Nr. acțiuni tranzacționate (mii buc.)	Număr tranzacții	Volum tranzacții (miliarde lei)	Valoare medie tranzacție 1) (mii lei / tranzacție)	Mărimea tranzacției medii (nr. acțiuni / tranzacție)	Capitalizarea pieței 2) (miliarde lei)	Indice BET (puncte)	Indice BET-C (puncte)	Indice BET-FI (puncte)
2000 sep.	106 701	34 582	97,1	2 807	3 085	9 254	505,9	504,8	x
oct.	121 042	29 088	159,1	5 470	4 161	9 487	528,9	517,8	x
nov.	86 966	25 028	71,5	2 858	3 475	8 945	506,2	486,7	967,0
dec.	124 921	19 078	120,5	6 318	6 548	9 436	544,7	510,8	1 236,8
2001 ian.	137 572	29 389	127,5	4 338	4 681	21 350	603,7	561,2	1 357,5
feb.	136 680	25 338	724,9	28 607	5 394	21 629	598,1	570,8	1 083,6
mar.	75 466	25 405	103,5	4 072	2 971	16 455	554,2	476,4	1 056,1
apr.	40 854	12 929	45,1	3 487	3 160	16 536	562,5	464,0	1 044,3
mai	94 996	21 414	660,1	30 824	4 436	15 878	583,0	476,8	1 069,0
iun.	169 188	29 507	419,8	14 228	5 734	20 447	648,6	516,0	1 356,4
iul.	118 560	27 960	511,3	18 288	4 240	21 200	668,7	502,2	1 644,3
aug.	129 533	38 471	214,4	5 574	3 367	18 722	776,1	558,9	2 295,7
sep.	271 835	40 437	237,8	5 880	6 722	34 635	713,8	471,3	2 200,0
oct.	319 154	39 264	214,1	5 452	8 128	34 826	712,3	466,8	2 405,8

Sursa: Bursa de Valori București

Notă: Datele privind capitalizarea pieței, indicii BET, BET-C și BET-FI corespund ultimei ședințe de tranzacționare din lună.

1) Valoare tranzacții/număr tranzacții. 2) Valoarea totală a acțiunilor firmelor tranzacționate la BVB, luându-se în calcul ultimul curs cotat în luna respectivă.

16b. PIATĂ DE CAPITAL - RASDAQ

Perioada	Nr. acțiuni tranzacționate (mii buc.)	Număr tranzacții	Volum tranzacții (miliarde lei)	Valoare medie tranzacție 1) (mii lei / tranzacție)	Mărimea tranzacției medii (nr. acțiuni / tranzacție)	Capitalizarea pieței 2) (miliarde lei)	Indice compozit al pieței (puncte)
2000 sep.	60 301	9 762	179	18 364	6 177	22 579	718,1
oct.	118 047	10 208	165	16 122	11 564	21 860	704,5
nov.	152 963	9 493	445	46 842	16 113	29 340	687,3
dec.	85 563	6 299	213	33 741	13 584	20 783	689,0
2001 ian.	23 657	6 802	109	16 068	3 478	22 204	717,8
feb.	45 952	8 864	129	14 601	5 184	23 934	727,3
mar.	127 452	10 225	239	23 414	12 465	23 885	714,4
apr.	65 253	6 300	284	45 016	10 358	23 895	734,5
mai	41 041	8 189	622	75 962	5 012	24 170	744,0
iun.	47 142	7 220	136	18 870	6 529	26 962	785,3
iul.	51 380	8 299	167	20 093	6 191	29 107	823,1
aug.	145 636	7 372	224	30 414	19 755	30 520	827,6
sep.	67 428	6 295	297	47 245	10 711	30 756	831,0
oct.	62 510	6 735	161	23 925	9 281	30 495	814,9

Sursa: RASDAQ

Notă: Datele privind capitalizarea pieței și indicii bursieri corespund ultimei ședințe de tranzacționare din lună.

1) Valoare tranzacții/număr tranzacții. 2) Valoarea totală a acțiunilor firmelor tranzacționate, luându-se în calcul ultimul curs cotat în luna respectivă.

17a. INFORMAȚII DE RISC BANCAR

Perioada	Număr debitori (persoane fizice și juridice)	Număr debitori cu restanțe (persoane fizice și juridice)	Număr debitori aflați în reorganizare (persoane juridice)	Sume datorate de debitorii aflați în reorganizare (mld. lei)	Sume restante înregistrate de debitorii aflați în reorganizare (mld. lei)	Număr debitori aflați în lichidare (persoane juridice)	Sume datorate de debitorii aflați în lichidare (mld. lei)	Sume restante înregistrate de debitorii aflați în lichidare (mld. lei)	Număr interogări ale bazei de date a CRB pentru debitorii proprii și potențiali	Număr interogări ale bazei de date a CRB pentru debitorii potențiali, cu acordul acestora	Număr debitori raportați de două sau mai multe bănci (persoane fizice și juridice)	Număr credite acordate și angajamentele asumate de către bănci
2000 sep.	17 819	2 707	64	366	260	204	1 429	1 363	459	177	1 837	38 690
oct.	18 320	2 566	63	364	287	204	1 478	1 373	955	248	1 892	39 845
nov.	18 623	2 635	65	338	290	201	1 479	1 386	1 155	269	1 885	39 074
dec.	18 675	2 498	68	337	289	199	1 509	1 412	612	296	1 845	37 331
2001 ian.	18 784	2 683	66	340	292	196	1 516	1 432	974	203	1 866	36 243
feb.	19 127	2 708	68	355	307	206	1 607	1 554	1 242	378	1 914	37 019
mar.	19 456	2 581	69	362	313	201	1 566	1 519	1 665	368	1 986	38 006
apr.	19 901	2 707	70	372	319	203	1 598	1 550	934	262	2 043	39 414
mai	20 279	2 663	72	412	355	203	1 581	1 540	1 301	315	2 064	40 795
iun.	21 152	2 841	70	571	340	209	1 616	1 570	1 250	487	2 159	42 846
iul.	21 708	2 927	70	447	375	209	1 514	1 472	1 170	431	2 180	44 172
aug.	22 118	2 878	58	468	358	213	2 077	2 060	1 108	442	2 208	45 051
sep.	22 487	3 009	54	454	344	221	2 342	2 329	2 405	706	2 295	46 305

17b. CREDITE ACORDATE ȘI ANGAJAMENTE ASUMATE DE BĂNCI*

- miliarde lei; sârșitul perioadei -

Perioada	Total sume acordate	Forma de proprietate						Moneda				
		Proprietate privată	Proprietate de stat	Proprietate mixtă	Societăți comerciale cu participare capital străin	Proprietate cooperativă	Persoane fizice	Alte forme de proprietate	Leu	Euro și monede componente	Dolar SUA	Alte valute
2000 sep.	106 514	85 283	9 994	6 710	3 027	839	445	215	34 592	21 392	49 676	853
oct.	109 862	86 905	11 288	6 876	3 390	707	471	224	36 634	22 487	49 658	1 084
nov.	112 435	89 106	12 048	6 772	3 037	764	488	220	36 385	22 644	52 268	1 137
dec.	113 725	89 189	12 453	6 893	3 738	702	516	234	36 178	23 865	52 096	1 586
2001 ian.	116 597	90 549	13 910	6 745	3 998	613	543	240	37 031	24 427	54 013	1 126
feb.	120 587	94 525	13 365	6 823	4 426	636	589	222	38 564	25 275	55 749	999
mar.	123 714	96 947	13 934	6 935	4 499	669	598	132	38 706	26 365	57 671	971
apr.	129 254	100 395	15 453	7 016	4 612	930	705	144	40 937	28 562	58 726	1 028
mai	131 303	101 771	15 497	7 164	5 171	771	784	146	41 717	30 298	58 479	808
iun.	141 246	110 193	16 750	7 513	5 137	646	721	285	43 228	32 677	64 250	1 091
iul.	147 105	113 607	17 837	8 365	5 135	954	856	352	45 969	34 728	65 299	1 109
aug.	149 780	115 982	18 261	8 596	4 973	716	898	353	47 406	36 083	65 257	1 033
sep.	157 027	121 984	18 869	8 647	5 492	707	860	468	50 580	38 084	67 251	1 113

*) Cuprind expunerile față de un singur client, peste limita de raportare (200 milioane lei), și reprezintă 90 la sută din valoarea creditele acordate și a angajamentelor asumate de către sistemul bancar, conform datelor Centralei Riscurilor Bancare. Începând cu luna iulie 2000 (Banca Columna), septembrie 2000 (Banca Internațională a Religiilor) martie - mai 2001 (EUROM Bank SA, fostă Dacia Felix) și iulie 2001 (Banca Comercială "Unirea") datele nu mai cuprind informații despre creditele debitatorilor băncilor respective.

17b. CREDITE ACORDATE ȘI ANGAJAMENTE ASUMATE DE BĂNCI*

(continuare)

- miliarde lei; sfârșitul perioadei -

Perioada	Total sume acordate	Sector de activitate							Categorii de bânci			
		Industria	Servicii	Construcții	Agricultură, silvicultură, piscicultură	Activități ale instituțiilor financiar bancare și case de pensii	Administrație publică, învățământ, sănătate	Persoane fizice	Bânci de stat și cu capital majoritar de stat	Bânci private și cu capital majoritar privat	Bânci - persoane juridice române	Sucursale bănci străine
2000 sep.	106 514	56 843	38 136	5 549	3 375	1 770	396	445	43 933	62 580	94 733	11 781
oct.	109 862	57 764	39 946	5 919	3 592	1 799	371	471	45 323	64 539	97 321	12 541
nov.	112 435	60 650	39 555	5 922	3 611	1 831	377	488	46 473	65 961	99 740	12 694
dec.	113 725	60 424	40 612	5 844	3 826	2 081	422	516	47 931	65 794	99 330	14 395
2001 ian.	116 597	62 174	41 493	5 898	3 808	2 209	471	543	49 477	67 119	102 142	14 455
feb.	120 587	64 186	42 532	6 370	3 957	2 253	701	589	51 627	68 961	105 852	14 735
mar.	123 714	65 767	44 011	6 370	4 001	2 263	706	598	54 281	69 433	108 534	15 180
apr.	129 254	68 945	45 887	6 691	4 049	2 261	715	705	55 545	73 709	112 877	16 377
mai	131 303	69 734	46 677	6 846	4 356	2 240	665	784	57 531	73 772	117 144	14 158
iun.	141 246	74 371	51 075	7 377	4 486	2 588	626	721	60 777	80 469	124 613	16 633
iul.	147 105	77 208	53 411	7 510	4 597	2 809	714	856	62 078	85 027	129 232	17 874
aug.	149 780	76 991	55 932	7 654	4 700	2 777	828	898	62 637	87 143	132 584	17 196
sep.	157 027	79 926	59 298	8 167	4 693	3 119	963	860	64 518	92 510	138 464	18 563

*) Cuprind expunerile față de un singur client, peste limita de raportare (200 milioane lei), și reprezintă 90 la sută din valoarea creditelor acordate și a angajamentelor asumate de către sistemul bancar, conform datelor Centralei Riscurilor Bancare. Începând cu luna iulie 2000 (Banca Columna), septembrie 2000 (Banca Internațională a Religiilor) martie - mai 2001 (EUROM Bank SA, fostă Dacia Felix) și iulie 2001 (Banca Comercială "Unirea") datele nu mai cuprind informații despre creditele debitorilor băncilor respective.

(continuare)

- miliarde lei; sfârșitul perioadei -

Perioada	Total sume acordate	Tip risc								Termen de acordare		
		Credite de trezorerie	Credite pentru echipament	Angajamente asumate față de o persoană fizică sau juridică nebancară	Alte credite	Credite de export	Credite comerciale	Credite pentru bunuri imobiliare	Obligațiiuni	Pe termen scurt (până la 12 luni)	Pe termen mediu (1-5 ani)	Pe termen lung (peste 5 ani)
2000 sep.	106 514	56 461	20 214	19 466	5 685	2 059	1 388	1 241	–	57 712	35 263	13 538
oct.	109 862	57 534	20 633	20 592	5 817	2 343	1 740	1 204	–	60 666	35 140	14 056
nov.	112 435	60 378	19 635	20 720	5 966	2 370	2 034	1 331	–	61 402	36 350	14 682
dec.	113 725	60 235	20 333	20 364	6 444	3 148	1 733	1 467	–	60 697	37 651	15 376
2001 ian.	116 597	63 250	20 477	20 188	6 467	2 678	2 034	1 504	–	62 897	38 123	15 577
feb.	120 587	66 237	20 729	20 140	6 693	3 000	2 218	1 571	–	66 307	38 179	16 102
mar.	123 714	68 818	20 973	21 117	6 401	3 075	1 924	1 406	–	66 855	40 281	16 578
apr.	129 254	70 735	21 822	23 051	6 871	3 105	2 010	1 635	25	69 494	42 718	17 042
mai	131 303	69 556	22 739	23 997	8 221	3 145	1 952	1 668	25	67 432	45 877	17 994
iun.	141 246	76 076	24 689	24 033	8 647	3 434	2 297	2 043	25	72 638	49 660	18 947
iul.	147 105	79 648	25 185	25 716	8 476	3 720	2 256	2 079	25	77 914	50 125	19 067
aug.	149 780	80 984	26 360	24 981	8 633	4 138	2 428	2 230	25	79 612	50 574	19 594
sep.	157 027	85 701	27 494	25 926	8 619	4 260	2 505	2 497	25	83 872	53 305	19 850

**19a. SITUAREA INSTRUMENTELOR DE PLATĂ
DE DEBIT REFUZATE**

Perioada	Total		din care: motive majore	
	Număr	Sumă (mil. lei)	Număr	Sumă (mil. lei)
1) Cecuri				
2000 sep.	1 413	129 280,1	1 292	101 286,8
oct.	1 616	198 513,2	1 455	166 995,4
nov.	1 826	229 972,5	1 649	201 989,5
dec.	2 015	185 552,7	1 865	173 265,3
2001 ian.	1 470	132 523,7	1 315	111 369,2
feb.	1 224	168 122,9	1 113	153 493,5
mar.	1 408	151 066,8	1 296	141 203,8
apr.	1 706	306 277,2	1 589	266 950,9
mai	1 976	186 816,9	1 844	166 484,3
iun.	2 003	216 738,9	1 875	205 173,6
iul.	1 953	199 067,8	1 796	183 978,4
aug.	1 976	243 881,1	1 852	229 431,4
sep.	1 754	187 085,9	1 576	161 768,1
2) Cambii				
2000 sep.	2	107,0	2	107,0
oct.	—	—	—	—
nov.	—	—	—	—
dec.	1	57,9	1	57,9
2001 ian.	—	—	—	—
feb.	2	12,7	1	10,0
mar.	4	1 775,9	4	1 775,9
apr.	7	101,6	7	101,6
mai	1	14,7	1	14,7
iun.	—	—	—	—
iul.	—	—	—	—
aug.	—	—	—	—
sep.	—	—	—	—
3) Bilete la ordin				
2000 sep.	4 894	315 911,9	4 461	239 741,5
oct.	5 642	368 973,9	5 133	335 325,5
nov.	6 520	414 052,3	5 950	354 943,5
dec.	6 134	345 434,5	5 508	276 107,8
2001 ian.	5 510	382 952,9	4 835	352 934,4
feb.	4 929	199 535,2	4 451	171 646,1
mar.	6 113	373 128,6	5 590	347 183,4
apr.	6 057	317 185,9	5 509	262 297,7
mai	6 438	255 607,2	5 909	222 717,7
iun.	6 711	417 782,1	6 190	381 558,1
iul.	6 730	293 722,4	6 154	267 446,5
aug.	5 853	343 952,7	5 311	303 257,9
sep.	5 762	347 591,6	5 201	296 197,6
Total				
2000 sep.	6 309	445 299,0	5 755	341 135,3
oct.	7 258	567 487,0	6 588	502 320,8
nov.	8 346	644 024,8	7 599	556 933,0
dec.	8 150	531 045,2	7 374	449 431,0
2001 ian.	6 980	515 476,6	6 150	464 303,6
feb.	6 155	367 670,8	5 565	325 149,5
mar.	7 525	525 971,2	6 890	490 163,0
apr.	7 770	623 564,7	7 105	529 350,2
mai	8 415	442 438,8	7 754	389 216,7
iun.	8 714	634 521,1	8 065	586 731,7
iul.	8 683	492 790,2	7 950	451 424,9
aug.	7 829	587 833,7	7 163	532 689,3
sep.	7 516	534 677,6	6 777	457 965,7

**19b. SITUAREA TITULARILOR DE CONT
CARE AU GENERAT INCIDENTE DE PLATĂ**

Perioada	Total (număr)	Persoane cu risc	Persoane aflate în interdicție bancară
1) Persoane fizice			
2000 sep.	6	5	—
oct.	6	5	—
nov.	7	6	—
dec.	25	15	—
2001 ian.	12	12	—
feb.	4	2	—
mar.	5	2	—
apr.	4	4	—
mai	8	6	—
iun.	2	2	—
iul.	8	6	1
aug.	7	4	—
sep.	7	6	1
2) Persoane juridice			
2000 sep.	2 378	2 184	561
oct.	2 676	2 421	605
nov.	2 912	2 652	653
dec.	2 770	2 455	662
2001 ian.	2 396	2 140	548
feb.	2 322	2 114	475
mar.	2 597	2 398	530
apr.	2 598	2 395	586
mai	2 722	2 515	644
iun.	2 828	2 617	675
iul.	2 882	2 660	715
aug.	2 686	2 455	698
sep.	2 550	2 285	611
Total			
2000 sep.	2 384	2 189	561
oct.	2 682	2 426	605
nov.	2 919	2 658	653
dec.	2 795	2 470	662
2001 ian.	2 408	2 152	548
feb.	2 326	2 116	475
mar.	2 602	2 400	530
apr.	2 602	2 399	586
mai	2 730	2 521	644
iun.	2 830	2 619	675
iul.	2 890	2 666	716
aug.	2 693	2 459	698
sep.	2 557	2 291	612

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Anexa 1 Începând cu luna ianuarie 2001, au fost actualizate sfera de cuprindere, eșantioanele de cercetare și ponderile de agregare utilizate în determinarea unor indicatori statistici. Datele lunare au caracter provizoriu, definitivându-se anual, pe baza anchetei structurale de întreprindere (pentru indicatorii economici) și a unor anchete anuale specifice (pentru indicatorii sociali). Actualizarea seriilor de date se face permanent după publicarea acestora de către Institutul Național de Statistică.

Anexa 2 Începând cu luna ianuarie 1998, indicele prețurilor producției industriale are ca sferă de cuprindere producția industrială livrată pieței interne.

Anexa 9 **Activele interbancare** includ creditele de refinanțare acordate băncilor, plasamentele la bănci din Trezoreria statului și disponibilul în valută la bănci în țară. **Pasivele interbancare** includ depozitele băncilor, în lei și valută, la banca centrală, precum și soldul conturilor Trezoreriei (conturi de încasări și plăți care privesc bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile extrabugetare, deschise la bănci, cuprinzând operațiuni derulate prin Contul general al Trezoreriei). Din decembrie 1996, pasivele interbancare cuprind numai depozitele băncilor la banca centrală. **Diverse active/pasive** includ poziții (conturi) referitoare la activitatea proprie băncii centrale (active – mijloace fixe, debitori, cheltuieli anticipate etc.; passive – decontări, creditori etc.).

Anexele 9,11 **Contul general al Trezoreriei** include conturi de încasări și plăți care privesc bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile extrabugetare deschise la bănci.

Anexele 9,11,14 **Aurul monetar** este aurul deținut de banca centrală și este componentă a rezervelor internaționale ale țării.

Evaluarea în dolari a stocului de aur al BNR se face la prețul de pe piața londoneză din ultima zi a fiecarei luni. Evaluarea în lei a stocului de aur s-a făcut la un preț intern unic, iar a intrărilor și ieșirilor la prețul curent. Stocul se reevaluează numai la sfârșitul anului.

Anexa 11 **Activele externe nete ale sistemului bancar** se obțin prin deducerea din activele externe în valută convertibilă (activele externe de rezervă plus participațiile la bănci străine) a pasivelor externe în valută convertibilă.

Anexa 13a **Volumul lunar al tranzacțiilor valutare** se determină prin însumarea nivelului zilnic cel mai mare dintre vânzările și cumpărările de pe piața valutară. **Volumul mediu anual al tranzacțiilor valutare** se determină ca medie aritmetică a volumului tranzacțiilor valutare lunare.

Anexa 14 **Poziția externă a României** (sau poziția investițională internațională), în conformitate cu definiția acceptată de practica internațională, reprezintă stocul de active și pasive financiare externe al unei țări, la un moment dat. Diferențele dintre nivelurile stocurilor de active și pasive externe la începutul, respectiv la sfârșitul perioadei analizate, care nu provin din tranzacții externe, ci din influențe ale modificărilor cursului de schimb, ale prețurilor internaționale sau ale altor modificări, sunt reflectate numai în tabelul standard al poziției investiționale internaționale, nu și în balanță de plăți. **Activele externe de rezervă** ale sistemului bancar cuprind: aurul monetar; deținerile de DST; devizele convertibile (valute efective și cecuri, disponibilități la bănci în străinătate, titluri de valoare externe și alte disponibilități).

Anexa 16a **Indicele Bursei de Valori București, BET (Bucharest Exchange Trade)** este primul indice oficial introdus la BVB. Acesta reflectă tendința de ansamblu

a prețurilor celor mai lichide 10 acțiuni, fiind calculat ca o medie ponderată (cu capitalizarea) a titlurilor aflate în portofoliul indicelui. Acțiunile trebuie să fie cotate la categoria I și trebuie să aibă cea mai mare capitalizare bursieră (suma capitalizărilor firmelor ale căror acțiuni sunt în portofoliul indicelui să depășească 60 la sută din capitalizarea bursieră totală).

Indicele composit al Bursei de Valori București (BET-C) reprezintă evoluția tuturor titlurilor tranzacționate la BVB. Modul de calcul este similar cu cel utilizat în cazul indicelui BET. În coșul indicelui vor fi automat incluse noile societăți pe măsură ce acestea sunt cotate, în ziua următoare formării prețului de piață. Totodată, BET-C reflectă și modificările care au loc în capitalul social al societăților cotate.

Indicele BET-FI a fost calculat inițial pentru cele cinci SIF înscrise la cota bursei, urmând să includă toate fondurile de investiții care vor fi cotate ulterior. Data începerii calculării este 1 noiembrie 2000; valoarea lui inițială (la 31 octombrie 2000) este de 1 000 puncte; metodologia de calcul este identică cu cea aplicată pentru calculul indicelui BET-C (ponderare cu capitalizarea și actualizarea în momentul majorărilor de capital, utilizând prețurile de închidere).

Anexele 17a,17b | Informația de risc bancar
cuprinde datele de identificare ale unui debitor – persoană fizică sau juridică nebancară – și cele referitoare la operațiuni în lei și în valută prin care băncile se expun riscului de credit față de acel debitor prin: a) acordarea de credite; b) asumarea de angajamente de către bancă în numele debitului.

Informația de risc se referă la expunerea fiecărei bănci din sistemul bancar românesc față de un debitor, expunere egală sau mai mare de 200 milioane lei. **Termenul de acordare a creditelor** este conform Legii bancare nr. 58/1998; **Forma de proprietate a beneficiarului de credite**, în conformitate cu Normele metodologice ale Ministerului Finanțelor nr. 370452/ 1992 (Nomenclator forme de proprietate); gruparea răspunde necesităților de analiză ale BNR; **Tipul de credit acordat persoanelor fizice și juridice nebancare (tip risc)** este conform Planului de conturi pentru societățile bancare (1997); **Moneda în care a fost acordat creditul**, în conformitate cu normele internaționale în viigoare; gruparea răspunde necesităților de analiză ale BNR; **Activitatea beneficiarului de credite**, conform H.G. nr. 656/1997 (nomenclator activități CAEN); gruparea răspunde necesităților de analiză ale BNR.